

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Κ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Δ΄

ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο

(Άρθρο 40 παρ. 1 Κ.τ.Β.)

Στην Αθήνα, σήμερα, 20 Οκτωβρίου 2026, ημέρα Τρίτη και ώρα 15.05΄ στην Αίθουσα Γερουσίας του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων, υπό την προεδρία του Προέδρου της, κυρίου Γεώργιου Κοτρωνιά, με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Συνέχιση της συζήτησης επί του προσχεδίου του Κρατικού Προϋπολογισμού 2027» (2η συνεδρίαση).

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Αθανάσιος Πετραλιάς, καθώς και αρμόδιοι υπηρεσιακοί φορείς.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής, αφού διαπίστωσε την ύπαρξη απαρτίας, κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης και έκανε την α΄ ανάγνωση του καταλόγου των μελών της Επιτροπής.

Παρόντες ήταν οι Βουλευτές κ.κ.: Αβραμόπουλος Δημήτριος, Ακτύπης Διονύσιος, Αραμπατζή Φωτεινή, Αυγενάκης Ελευθέριος, Αυγερινούπουλου Διονυσία – Θεοδώρα, Βλάχος Γεώργιος, Γιώργος Ιωάννης, Ιατρίδη Τσαμπίκα (Μίκα), Καράογλου Θεόδωρος, Κόνσολας Εμμανουήλ (Μάνος), Κοτρωνιάς Γεώργιος, Κυρανάκης Κωνσταντίνος, Κωτσός Γεώργιος, Λιούτας Αθανάσιος, Μηταράκης Παναγιώτης (Νότης), Μπακογιάννη Θεοδώρα (Ντόρα), Μπαλαλιάκος Ξενοφών (Φώντας), Παπαδόπουλος Μιχαήλ (Μιχάλης), Πασχαλίδης Ιωάννης, Πέτσας Στυλιανός (Στέλιος), Σιμόπουλος Ευστράτιος (Στράτος), Σκρέκας Κωνσταντίνος, Σκυλακάκης Θεόδωρος, Σταϊκούρας Χρήστος, Σταμενίτης Διονύσιος, Συρεγγέλα Μαρία, Τραγάκης Ιωάννης, Τσιάρας Κωνσταντίνος, Χαρακόπουλος Μάξιμος, Αποστολάκη Ελένη-Μαρία (Μιλένα), Γερουλάνος Παύλος, Κατρίνης Μιχαήλ, Κουκουλόπουλος Παρασκευάς (Πάρις), Μπιάγκης Δημήτριος, Σπυριδάκη Αικατερίνη (Κατερίνα), Σταρακά Χριστίνα, Μεταξάς Κωνσταντίνος Βασίλειος, Βιλιάρδος Βασίλειος, Φωτόπουλος Στυλιανός, Γιαννούλης Χρήστος, Καριτίδης Ιωάννης, Βορύλλας Ανδρέας, Τσιρώνης Σπυρίδων, Καζαμίας Αλέξανδρος, Κεφαλά Γεωργία (Τζώρτζια), Δραγασάκης Ιωάννης, Μάλαμα Κυριακή, Μανούσος Γεώργιος, Μπάρκας Κωνσταντίνος, Παπαϊωάννου Αρετή και Τσακαλώτος Ευκλείδης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η 2^η συνεδρίαση της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων στο πλαίσιο της συζήτησης επί του Προσχεδίου του Κρατικού Προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2027.

Θέλω να υπενθυμίσω, ότι το Προσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή τη Δευτέρα στις 5 Οκτωβρίου του 2026, διαβιβάστηκε στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων σύμφωνα

με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 79 του Συντάγματος και στο άρθρο 121 του Κανονισμού της Βουλής.

Στη σημερινή συνεδρίαση θα τοποθετηθούν οι Ειδικοί Εισηγητές των κοινοβουλευτικών ομάδων. Χθες ήταν οι Γενικοί Εισηγητές. Ο χρόνος ομιλίας τους έχει οριστεί στα 10 λεπτά με ανοχή όπως πάντα, όπως άλλωστε και χθες που είχαμε μία μεγάλη ανοχή μιας και οι Γενικοί Εισηγητές θεωρούμε ότι έπρεπε να εκφράσουν τις θέσεις των κομμάτων με πλήρη ευχέρεια και άνεση. Εγώ, σας παρακαλώ, όσο μπορούμε να τηρήσουμε τους χρόνους γιατί έχουμε και επόμενη συνεδρίαση στις 6 ώρα.

Θα παρακαλέσω τον Υφυπουργό τον κύριο Πετραλιά αν θέλει να ξεκινήσει τη σημερινή μας συνεδρίαση με μια τοποθέτηση.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΑΛΙΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών):

Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε. Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, η συζήτηση για το Προσχέδιο του Κρατικού Προϋπολογισμού του 2027 διεξάγεται εν μέσω συνθηκών έντονης γεωπολιτικής αβεβαιότητας, καθώς οι συνεχιζόμενες συγκρούσεις σε Ουκρανία και Μέση Ανατολή οδηγούν σε σημαντική αύξηση στις τιμές ενέργειας και επηρεάζουν αρνητικά την οικονομική δραστηριότητα και το διεθνές εμπόριο. Ταυτόχρονα, παρατηρείται αύξηση των δημοσιονομικών κινδύνων σε πολλές ευρωπαϊκές οικονομίες, οι οποίες καλούνται να λάβουν περιοριστικά μέτρα εν μέσω πιέσεων στις αγορές ομολόγων.

Παρά ωστόσο το ιδιαίτερα δυσμενές εξωτερικό περιβάλλον, η ελληνική οικονομία αν και επηρεάζεται, συνεχίζει για έβδομο συναπτό έτος να καταγράφει σημαντικά υψηλότερο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης σε σχέση με το μέσο όρο της ευρωζώνης.

Χαρακτηριστικά μεγέθη όπως αποτυπώνονται στο Προσχέδιο του Προϋπολογισμού:

Ρυθμός ανάπτυξης ο οποίος αναμένεται να ανέλθει σε 2% το 2026 και να αυξηθεί στο 2,3% το 2027, σχεδόν διπλάσιος της ευρωζώνης που εκτιμάται σε 0,9% το 2026 και 1,2% το 2027. Το ονομαστικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί από 262 δις το 2026, σε 274,6 δις το 2027, ενώ οι επενδύσεις αναμένεται να αυξηθούν κατά 7,9% έναντι 1,7% στην ευρωζώνη. Σε αυτά τα πλαίσια ο λόγος επενδύσεων προς ΑΕΠ το 2027 προσεγγίζει το 18,6% μειώνοντας και άλλο το επενδυτικό κενό της χώρας μας. Το ποσοστό ανεργίας προβλέπεται να μειωθεί περαιτέρω από 8,4% το 2026, σε 7,9% κατά μέσο όρο το 2027. Το χαμηλότερο ποσοστό από το 2008. Οι αμοιβές ανά εργαζόμενο, αναμένεται να ενισχυθούν περαιτέρω με αύξηση 3,9% το 2027 έναντι 3,7% το 2026. Το πρωτογενές αποτέλεσμα αναμένεται να διαμορφωθεί σε 3,6% του ΑΕΠ το 2026 και 3,3% το 2027, ενώ το συνολικό αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης σε 0,6% το 2026 και 0,3% το 2027.

Η πιο σημαντική κατά τη γνώμη μου δημοσιονομική επίδοση είναι η αποκλιμάκωση του χρέους Γενικής Κυβέρνησης, το οποίο αναμένεται να εμφανίσει για έβδομο συναπτό έτος τη μεγαλύτερη μείωση στην Ευρωπαϊκή Ένωση και να διαμορφωθεί σε 128,8% το 2027, από 136,7% το 2026.

Περνώντας στο ερώτημα τι γίνεται με τις αμοιβές και το διαθέσιμο εισόδημα, οι συνολικές αμοιβές εξαρτημένης εργασίας αναμένεται να αυξηθούν κατά 4,4% το 2026 και 4,6% το 2027. Η σωρευτική αύξηση των συνολικών αμοιβών από το 2019 έως το 2026 ανέρχεται σε 37,6%, του κατώτατου μισθού σε 41,5% και των καθαρών κατά κεφαλήν

αμοιβών σε 32,1%. Ενώ ο σωρευτικός πληθωρισμός από το 2019 έως το 2026, εκτιμάται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), σε 24%.

Συνεπώς, σημαντικό μέρος της αύξησης των αμοιβών τις έχει απορροφήσει ο πληθωρισμός, αλλά η μέση αύξηση των καθαρών αμοιβών είναι μεγαλύτερη, από τον πληθωρισμό. Δε λέμε ότι αυτό αρκεί. Προφανώς έχουμε πολύ δρόμο να διανύσουμε και γι' αυτό, προσπαθούμε. Αυτό θέλω να πω το επιβεβαιώνουν και τα στοιχεία του ΑΕΠ, του κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε σταθερές τιμές αφού, δηλαδή, εξαιρεθεί η επίδραση του πληθωρισμού, το οποίο έχει αυξηθεί κατά 15% από το 2019 έως το 2026 στη χώρα μας, έναντι μόλις 6,7% στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ενώ και το 2027 προβλέπεται αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε σταθερές τιμές, κατά επιπλέον 2,6%.

Το 2027, λοιπόν, η θετική πορεία της ελληνικής οικονομίας θα συνεχιστεί παρά την αυξανόμενη γεωπολιτική και εμπορική αβεβαιότητα και την υψηλή διακύμανση στις τιμές ενέργειας. Σημαντικό παράγοντα στη διατήρηση ρυθμού ανάπτυξης το 2027 υψηλότερου της ευρωζώνης, αποτελούν οι νέες κυβερνητικές παρεμβάσεις, όπως ανακοινώθηκαν στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης (ΔΕΘ), οι οποίες περιλαμβάνουν, ένα ευρύ και συνεκτικό πλαίσιο μέτρων ύψους περίπου 2,2 δισ. ευρώ, καλύπτοντας το σύνολο των κοινωνικών ομάδων, καθώς επίσης, σημαντικά μέτρα για την ενίσχυση των επενδύσεων και της επιχειρηματικότητας. Σημειώνεται, ότι τα μέτρα ΔΕΘ, σε συνδυασμό με την αύξηση του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων με βάση τη ρήτρα διαφυγής για την ενέργεια, αλλά και του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους, εκτιμάται ότι επιδρούν θετικά στο ΑΕΠ κατά περίπου 0,2% φέτος και επιπλέον 0,3% το 2027.

Οι δημοσιονομικές παρεμβάσεις, κινούνται γύρω από τέσσερις βασικούς άξονες.

Πρώτον, την ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος για το σύνολο των κοινωνικών ομάδων.

Δεύτερον, την ενίσχυση των ιδιωτικών και δημοσίων επενδύσεων.

Τρίτον, την άσκηση στοχευμένης κοινωνικής πολιτικής, με έμφαση στο στεγαστικό και το δημογραφικό.

Τέταρτον, την ενίσχυση της ενεργειακής αυτονομίας, με παράλληλη μείωση του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας.

Επιτρέψτε μου εδώ να αναφέρω τις βασικές κυβερνητικές παρεμβάσεις τους επόμενους μήνες. Στις 30 Νοεμβρίου του 2026, θα έχουμε την καταβολή του επιδόματος των 400 ευρώ καθαρά σε συνταξιούχους, ΑμεΑ και ανασφάλιστους υπερήλικες, καθώς και την καταβολή της επιστροφής ενοικίου.

Στα τέλη Δεκεμβρίου του 2026, θα έχουμε την καταβολή αυξημένων συντάξεων Ιανουαρίου βάση πληθωρισμού και ΑΕΠ, χωρίς συμψηφισμό της προσωπικής διαφοράς.

Από τον Ιανουάριο του 2027, μειώνονται οι συντελεστές φορολόγησης τριτέκνων στο 0% έως τα 20.000 ευρώ εισόδημα.

Αυξάνονται τα αναπηρικά επιδόματα, βάση της τιμαριθμοποίησης.

Μειώνονται οι χρεώσεις ΥΚΩ στα τιμολόγια ηλεκτρικού ρεύματος, για όλες οικιακές παροχές.

Ξεκινά ο επενδυτικός λογαριασμός για τη νέα γενιά, καθώς και το πρόγραμμα σπίτι μου III.

Στα μέσα Μαρτίου, με τη βεβαίωση του ΕΝΦΙΑ, οι συμπολίτες μας σε 12.855 οικισμούς της χώρας έως 2.000 κατοίκους και 2.200 στη Δυτική Μακεδονία, θα έχουν μηδενικό φόρο.

Από τα μέσα Μαρτίου, επίσης, ανοίγουν οι φορολογικές δηλώσεις και οι φορολογούμενοι θα δουν μειώσεις φόρων περίπου ύψους 884 εκατομμυρίων ευρώ, οι κυριότερες εκ των οποίων περιλαμβάνουν: Τη μείωση συντελεστή φορολόγησης κατά κύριο επάγγελμα αγροτών στο 0% έως τα 20.000 ευρώ. Τη μείωση του φόρου εισοδήματος στους ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες βάσει της μείωσης που έγινε το φορολογικό έτος 2026. Τη μείωση τεκμηρίων των ελεύθερων επαγγελματιών με απαλλαγή από τις προσαυξήσεις βάσει κύκλου εργασιών και μισθοδοσίας προσωπικού. Την κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος στην ελληνική Περιφέρεια και τη Θεσσαλονίκη και τη μείωση του φόρου εισοδήματος ακινήτων με εισαγωγή του ενδιάμεσου συντελεστή 25% που έγινε το φορολογικό έτος του 2026.

Παράλληλα, την 1η Απριλίου του 2027, αυξάνεται ο κατώτατος μισθός στον ιδιωτικό τομέα με αντίστοιχη οριζόντια αύξηση στους δημοσίους υπαλλήλους, ενώ μειώνονται κατά 0,5% οι ασφαλιστικές εισφορές από την πλευρά του εργαζομένου. Τέλος, το Δεκέμβριο του 2027, οι δημόσιοι υπάλληλοι θα λάβουν και πάλι μετά από 15 έτη, επίδομα Εορτών Χριστουγέννων ύψους έως 500 ευρώ μεικτά. Όλα τα ανωτέρω μέτρα, θα νομοθετηθούν το αμέσως επόμενο διάστημα με το νομοσχέδιο των Μέτρων ΔΕΘ, που αναρτήθηκε σε διαβούλευση και θα έρθει προς ψήφιση εντός του Νοεμβρίου.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, νομίζω όλοι συμφωνούν ότι το πιο επείγον ζήτημα είναι η αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης. Σε αυτό το πλαίσιο, η Κυβέρνηση κινείται σε δύο επίπεδα. Το πρώτο επίπεδο, είναι η βραχυχρόνια αντιμετώπιση των άμεσων πιέσεων σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Γι' αυτό το σκοπό, έχουν ήδη διατεθεί έκτακτες ενισχύσεις και επιδοτήσεις ύψους 862 εκατομμυρίων ευρώ, πέραν της μόνιμης ενίσχυσης των 400 ευρώ σε συνταξιούχους και της επέκτασης της επιστροφής ενοικίου.

Αυτές οι ενισχύσεις οι έκτακτες, περιλαμβάνουν μέτρα στήριξης όπως η ενίσχυση των 150 ευρώ για κάθε παιδί, το «fuel pass», οι επιδοτήσεις, λιπασμάτων των ακτοπλοϊκών εισιτηρίων, της αλιείας, την αύξηση του επιδόματος θέρμανσης κατά 30% και το κυριότερο ίσως μέτρο, η επιδότηση των καυσίμων στο δίκτυο. Όπως έχει ανακοινωθεί η επιδότηση αυτή θα αναπροσαρμόζεται κάθε 15 ημέρες, αναλόγως των εξελίξεων στις διεθνείς τιμές, εντός όμως του δημοσιονομικού χώρου όπως ορίζεται από τον δείκτη πρωτογενών δαπανών που όπως βλέπετε στη σελίδα 40 του Προσχεδίου, αξιοποιείται πλήρως.

Σε αυτά τα πλαίσια, στο Προσχέδιο έχει προβλεφθεί επιπρόσθετο ποσό ύψους 200 εκατομμυρίων ευρώ στις γενικές κρατικές δαπάνες υπό κατανομή προκειμένου να αντιμετωπιστούν ενδεχόμενες ανάγκες για επιδότηση του ενεργειακού κόστους τους πρώτους μήνες του έτους. Εδώ, θέλω να συμπληρώσω, ότι δημοσιεύθηκε σήμερα να σας

ενημερώσω, η ΚΥΑ για την επιστροφή του ΕΦΚ του αγροτικού πετρελαίου, που θα ισχύσει με το νέο σύστημα από 1η Νοεμβρίου στην αντλία που θα είναι στα 41 λεπτά συν τον ΦΠΑ. Άρα, πάει πάνω από 50 λεπτά η έκπτωση που θα βλέπουν οι αγρότες στην αντλία. Θα παρουσιαστεί το νέο σύστημα και η εφαρμογή.

Επίσης, να ενημερώσω ίσως γιατί δεν έχει γίνει αντιληπτό, ότι αυξήθηκαν τα όρια επιστροφής του ΕΦΚ. Αν θυμάστε τα είχαμε αύξηση 50% σε σχέση με ό,τι ίσχυε παλιά. Πάει στο 100%. Άρα, από το 150% γίνεται 200%. Αυτό είναι μια αύξηση 33,3% σε σχέση με πέρσι οριζόντια και τις επόμενες μέρες, θα πρέπει να ενημερωθούν και οι αγρότες και οι πρατηριούχοι —αυτό θα φροντίσουμε— ώστε το νέο σύστημα να μπει σε εφαρμογή από 1η Νοεμβρίου. Είναι μικρός ο χρόνος και είναι σημαντικό να γίνει, ώστε να μπορούν να αγοράζουν πιο φτηνά το πετρέλαιο στην αντλία και για λόγους ρευστότητας.

Το δεύτερο επίπεδο, πέρα από τα βραχυχρόνια μέτρα στήριξης, που έχει ίδια ίσως και μεγαλύτερη σημασία, είναι οι μεσοπρόθεσμες δράσεις. Πολλές από τις οποίες υλοποιούνται εντός του 2027 και αφορούν στη μόνιμη μείωση των τιμών ενέργειας.

Η Ελλάδα, ήταν η πρώτη χώρα σε ευρωπαϊκό επίπεδο που ενεργοποίησε την Εθνική Ρήτρα Διαφυγής για την Ενεργειακή Ανθεκτικότητα, εντάσσοντας παρεμβάσεις ύψους περίπου 1 δισ. ευρώ, που περιλαμβάνουν επιχορηγήσεις μπαταριών για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, επιδοτήσεις αντλίες θερμότητας και ηλιακούς θερμοσίφωνες, τα προγράμματα «ΗΛΕΚΤΡΑ», «ΦΟΙΒΟΣ» και «ΑΘΗΝΑ» και λοιπές δράσεις.

Την ίδια στιγμή, προγραμματίζονται νέα προγράμματα ενεργειακής αναβάθμισης κατοικιών και επιχειρήσεων μέσω πόρων του Κοινωνικού Κλιματικού Ταμείου. Ενώ υλοποιείται ένα μεγάλο επενδυτικό πλάνο από τον ΑΔΜΗΕ ύψους 6 δισ. ευρώ και ίσως αυτό είναι το πιο σημαντικό μέτρο. Κατόπιν και της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου ύψους 1 δισ. ευρώ που έλαβε χώρα πριν λίγους μήνες, με στόχο την ανάπτυξη των δικτύων ρεύματος της χώρας μας και της διασύνδεσης των νησιών.

Κυρίες και κύριοι βουλευτές, με το Προσχέδιο του Προϋπολογισμού του 2027, η Κυβέρνηση αποδεικνύει ότι μπορεί μέσα σε συνθήκες δύσκολες, παγκόσμιων γεωπολιτικών αναταράξεων, να διατηρεί την οικονομία σε τροχιά ισχυρής και βιώσιμης ανάπτυξης και να στηρίζει νοικοκυριά και επιχειρήσεις, δίχως να θέτει σε κίνδυνο τη δημοσιονομική πορεία της χώρας.

Σε αυτή την κατεύθυνση θα συνεχίσουμε να κινούμαστε, χτίζοντας πάνω σε ό,τι έχουμε επιτύχει από το 2019 ως σήμερα, για ένα καλύτερο αύριο για όλες και όλους, αλλά κυρίως, για τη νέα γενιά, η οποία θα ζήσει σε μια χώρα με μικρότερο δημόσιο χρέος και καλύτερες προοπτικές για ευημερία.

Ευχαριστώ πολύ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστώ τον κ. Υπουργό.

Μπαίνουμε τώρα στους Ειδικούς Εισηγητές με χρόνο ομιλίας - όπως είπαμε - 10 λεπτά και ξεκινάμε με την Ειδική Εισηγήτρια της ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, την κυρία Διονυσία Αυγερινού.

ΔΙΟΝΥΣΙΑ - ΘΕΟΔΩΡΑ ΑΥΓΕΡΙΝΟΠΟΥΛΟΥ (Ειδική Εισηγήτρια της Κ.Ο. «ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ»): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η επεξεργασία και η ψήφιση του Κρατικού Προϋπολογισμού κατ' άρθρο 79 του Συντάγματος, αποτελεί ύψιστη κοινοβουλευτική διαδικασία, διότι, αφενός ο Προϋπολογισμός αποτελεί το κύριο οικονομικό εργαλείο της Πολιτείας, αφετέρου αποτελεί τον αναπτυξιακό οδικό χάρτη της χώρας, την αποτύπωση των στρατηγικών προτεραιοτήτων της Κυβέρνησης και, κυρίως, μια συγκεκριμένη, μετρήσιμη «συμφωνία εμπιστοσύνης» μεταξύ της Κυβέρνησης και των πολιτών.

Μέσα από την κατανομή των δημόσιων πόρων, την εξειδίκευση των πολιτικών ανά Υπουργείο και την πρόβλεψη συγκεκριμένων δαπανών και επενδύσεων, η Κυβέρνηση αναλαμβάνει απτές δεσμεύσεις, πλέον, απέναντι στην κοινωνία για το παρόν και το μέλλον της χώρας. Το Προσχέδιο του Προϋπολογισμού του 2027 αποτυπώνει μια Ελλάδα που έχει ανακτήσει την οικονομική της αξιοπιστία, ενισχύει την αναπτυξιακή της δυναμική και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για ακόμα μεγαλύτερη κοινωνική ευημερία.

Όμως, δε μπορούμε να αξιολογήσουμε την πορεία της ελληνικής οικονομίας χωρίς να λάβουμε υπόψη μας το δύσκολο διεθνές περιβάλλον, μέσα στο οποίο αυτή εξελίσσεται. Οι ένοπλες συγκρούσεις, οι γεωπολιτικές εντάσεις, η ενεργειακή αβεβαιότητα, οι αναταράξεις στις διεθνείς εφοδιαστικές αλυσίδες και οι αυξανόμενοι περιορισμοί στο παγκόσμιο εμπόριο, κυρίως όσον αφορά στα καύσιμα, δημιουργούν σημαντικές πιέσεις στις οικονομίες της Ευρώπης.

Σε αυτό το σύνθετο και ασταθές περιβάλλον, η Ελλάδα, όχι μόνο επιδεικνύει αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα, αλλά εξακολουθεί να καταγράφει επιδόσεις σημαντικά υψηλότερες σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Η συνετή δημοσιονομική διαχείριση, η συστηματική αποκλιμάκωση του δημόσιου χρέους, οι μεταρρυθμίσεις, η ενίσχυση των επενδύσεων και η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των διεθνών αγορών έχουν αναβαθμίσει ουσιαστικά τη θέση της χώρας μας, η οποία αποτελεί πλέον το παράδειγμα δημοσιονομικής προσαρμογής, οικονομικής ανθεκτικότητας και αναπτυξιακής προοπτικής.

Είναι ενδεικτικό το ότι η χώρα μας φέτος αναμένεται να παρουσιάσει, για 7^η συνεχή χρονιά, τον υψηλότερο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Συγκεκριμένα, ο ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται να ανέλθει στο 2,3% έναντι του μόλις 1,2% της Ευρωζώνης για το 2027, ενώ το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ παρουσιάζει την μεγαλύτερη αποκλιμάκωση στην ΕΕ και διαμορφώνεται στο 128,8%, δηλαδή, κυμαίνεται πλέον σε επίπεδα προ του 2008. Πρόκειται για μία εξέλιξη ιδιαίτερης οικονομικής και πολιτικής σημασίας, στην οποία συμβάλλουν η ανάπτυξη της οικονομίας, η επίτευξη πρωτογενών πλεονασμάτων και η ενεργητική διαχείριση του δημόσιου χρέους, συμπεριλαμβανομένων των πρόωρων αποπληρωμών.

Η δημοσιονομική σταθερότητα, όμως, δεν αποτελεί αυτοσκοπό. Αποτελεί την αναγκαία προϋπόθεση για την άσκηση αποτελεσματικής κοινωνικής πολιτικής, για τη χρηματοδότηση δημόσιων επενδύσεων και τη διασφάλιση της οικονομικής ανεξαρτησίας της χώρας και αυτό, ακριβώς, είναι το ουσιαστικότερο πρόσημο του Προσχεδίου Προϋπολογισμού για το 2027, το ότι η δημοσιονομική υπευθυνότητα και η κοινωνική και η κλιματική δικαιοσύνη δεν αποτελούν αντικρουόμενα στόχους, αλλά μπορούν και οφείλουν να λειτουργούν συμπληρωματικά.

Στο πλαίσιο αυτό, θα ήθελα να σταθώ σε 4 βασικούς άξονες που αναδεικνύουν τον οικονομικό και αναπτυξιακό, αλλά ταυτόχρονα και τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό και κλιματικό χαρακτήρα του προσχεδίου.

Άξονας πρώτος, η ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος για κάθε πολίτη.

Η αύξηση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των συμπολιτών μας αποτελεί θεμελιώδη προτεραιότητα της οικονομικής πολιτικής της Κυβέρνησης. Προβλέπεται ότι οι αμοιβές ανά εργαζόμενο θα αυξηθούν κατά 3,9% το 2027, ενώ η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού αναμένεται να συμβάλει στη σταδιακή βελτίωση της αγοραστικής δύναμης.

Προβλέπονται ακόμα σημαντικές μειώσεις φόρων για τους ελεύθερους επαγγελματίες, μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 0,5% για τον ιδιωτικό τομέα, καθώς και κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος σε όλη την Ελλάδα, πλην της Αττικής η οποία θα ακολουθήσει αργότερα, ενώ προβλέπεται και σταδιακή μείωση της προκαταβολής φόρου από το 55% στο 50% για επιχειρήσεις σε όλη την Ελλάδα.

Ο φορολογικός συντελεστής για τους τρίτεκνους και τους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες με φορολογητέο εισόδημα έως 20.000 ευρώ, μηδενίζεται.

Η ετήσια ενίσχυση που λαμβάνουν συνταξιούχοι, τα άτομα με αναπηρία ανεξαρτήτως ηλικίας και οι ανασφάλιστοι υπερήλικες, αυξάνεται από 300 σε 400 ευρώ καθαρά.

Θα καταβάλλεται επίδομα εορτών Χριστουγέννων ύψους 500 ευρώ σε όλους τους δημοσίους υπαλλήλους και τους λειτουργούς.

Τα αναπηρικά επιδόματα, τιμαριθμοποιούνται. Ενώ μέχρι σήμερα πολλά αναπηρικά επιδόματα παραμένουν «παγωμένα» για χρόνια, πλέον η τιμαριθμοποίηση εξασφαλίζει ότι οι παροχές θα ακολουθούν την αύξηση του κόστους ζωής και δεν θα χάνουν την αγοραστική τους δύναμη.

Παράλληλα, ο κατώτατος μισθός θα αυξηθεί δύο φορές και τον Ιανουάριο του 2028 θα αγγίξει για πρώτη φορά τετραψήφιο αριθμό, φτάνοντας στα 1.000 ευρώ. Η δε αύξηση του κατώτατου μισθού, όπως όλοι γνωρίζουμε, συνεπιδέχει αύξηση σε συνδεδεμένα επιδόματα και παροχές, όπως το επίδομα ανεργίας, μητρότητας, αμοιβή υπερωριών, καθώς και αναπροσαρμογή του μισθού των δημοσίων υπαλλήλων.

Άξονας δεύτερος, η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και η αντιμετώπιση του στεγαστικού και του δημογραφικού προβλήματος.

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης της ελληνικής Περιφέρειας, καταργείται ο ΕΝΦΙΑ σε οικισμούς έως των 2.000 κατοίκων, και έως των 2.200 κατοίκων για την Δυτική Μακεδονία, ενώ παρέχεται ετήσια οικονομική ενίσχυση σε εκπαιδευτικούς, γιατρούς και νοσηλευτές που υπηρετούν στην Περιφέρεια με την μορφή επιστροφής δύο ενοικίων.

Παράλληλα για την αντιμετώπιση του στεγαστικού ζητήματος, δημιουργείται το πρόγραμμα «Σπίτι μου III» με πόρους 2 δισ. ευρώ το οποίο απευθύνεται σε συμπολίτες μας με αυξημένο όριο ηλικίας έως τα 55 έτη, ενώ εισάγεται και η απαλλαγή του ΦΠΑ για τα νέα κτήρια.

Επιπλέον, θεσπίζεται ειδικός Επενδυτικός Λογαριασμός Νέας Γενιάς, τον οποίο οι γονείς μπορούν να ανοίξουν για βρέφη κατά τα δύο πρώτα χρόνια μετά την γέννησή τους και ο οποίος θα συμπληρώνεται με κρατική συνεισφορά ισόποση με το ποσό το οποίο θα καταθέτουν κάθε χρόνο οι γονείς και ως 1.200 ευρώ ετησίως, αυξανόμενη κατά 10% ανά πενταετία, και έως την συμπλήρωση της ηλικίας των 18 ετών, έτσι ώστε όταν το παιδί ενηλικιωθεί, να έχει έναν αξιολογώτατο κουμπαρά για να ξεκινήσει την ενήλικη ζωή του.

Τρίτος άξονας, η ενίσχυση των δημοσίων και των ιδιωτικών επενδύσεων.

Η προβλεπόμενη αύξηση των επενδύσεων κατά 7,9% έναντι μόλις το 1,7 % στην Ευρωζώνη, επιβεβαιώνει την σημασία της διατήρησης ενός σταθερού οικονομικού και θεσμικού περιβάλλοντος, το οποίο με τόση δουλειά έχει επιτύχει η Κυβέρνηση.

Συνεπώς, η ενίσχυση του εθνικού και του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων, η αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων και η πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε νέα χρηματοδοτικά εργαλεία, αποτελούν βασικούς μοχλούς ανάπτυξης για το 2027. Σημειωτέον ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, θα ωφεληθούν από το δανειοδοτικό και εγγυοδοτικό πρόγραμμα ύψους 1,5 δις και 400 εκατομμυρίων ευρώ αντίστοιχα και σε συνδυασμό και με τις ξένες άμεσες επενδύσεις που θα έρθουν στη χώρα, θα υπάρξουν επενδυτικές ευκαιρίες για όλους.

Τέταρτος άξονας, η ενίσχυση της ενεργειακής αυτονομίας και της κλιματικής ανθεκτικότητας και παράλληλα, η μείωση του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας.

Το Προσχέδιο του Προϋπολογισμού προβλέπει σημαντικές παρεμβάσεις για την μείωση του ενεργειακού κόστους ως και 30% την περίοδο 2027 – 2030, για την επίτευξη της ενεργειακής αυτονομίας και την ενίσχυση της πράσινης μετάβασης. Θεσμοθετείται νέο πρόγραμμα επιχορήγησης συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας, δηλαδή των μπαταριών, με στόχο την βέλτιστη αξιοποίηση της παραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, το οποίο ταυτόχρονα θα επιτυγχάνει την μείωση της μεταβλητότητας των χονδρικών τιμών ενέργειας. Ακόμα προβλέπεται μείωση κατά 50% της πρώτης κλίμακας χρέωσης των Υπηρεσιών Κοινής Οφέλειας, για 6 εκατομμύρια οικιακές παροχές.

Παράλληλα, ιδιαίτερη σημασία έχει το επενδυτικό πρόγραμμα του ΑΔΜΗΕ, ύψους άνω των 6 δις. ευρώ, για την αναβάθμιση και την επέκταση των ηλεκτρικών δικτύων, ακόμα και στα νησιά μας. Επιπλέον, μεταξύ άλλων προβλέπονται, 1,2 δις. ευρώ από το Κοινωνικό Κλιματικό Ταμείο για το νέο πρόγραμμα ««Εξοικονόμηση κατ' οίκον»», 930 εκατομμύρια ευρώ για προγράμματα αντικατάστασης συστημάτων θέρμανσης, με εγκατάσταση αντλιών θερμότητας και ηλιακών θερμοσιφώνων. Επίσης, 395 εκατομμύρια ευρώ για την ενεργειακή αναβάθμιση 12.000 πολύ μικρών επιχειρήσεων. Το Ταμείο Απανθρακοποίησης των Νησιών ύψους άνω των 2,3 δις. ευρώ, καθώς και τα προγράμματα «ΗΛΕΚΤΡΑ» και «Φοίβος-Αθηνά» για την ενεργειακή αναβάθμιση κτηρίων του Δημοσίου, Πανεπιστημίων, σχολείων και βρεφονηπιακών σταθμών.

Προβλέπεται, επίσης, χρηματοδότηση δράσεων για τη δέσμευση και την αποθήκευση του άνθρακα που προωθούν, επιτέλους και στη χώρα μας, μία κυκλική οικονομία άνθρακος, καθώς και έργων σιδηροδρομικής ενίσχυσης και σταθμών φόρτισης

λεωφορείων για την ολοκλήρωση των πράσινων υποδομών μεταφορών προς αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και της δημιουργίας ενός υγιούς φυσικού περιβάλλοντος.

Συμπληρωματικά σε αυτά δρουν οι επιμέρους παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και της ακρίβειας, οι οποίες είναι από τις πλέον ουσιαστικές σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως, επί παραδείγματι, η επιδότηση του πετρελαίου θέρμανσης κατά 40 λεπτά το λίτρο, η οποία είναι από τις υψηλότερες επιδοτήσεις σε όλη την Ευρώπη.

Η πρόθεση της Κυβέρνησης είναι να θωρακίσει τους πολίτες ενόψει της προϋούσας παγκόσμιας ενεργειακής κρίσης όσο πιο πολύ μπορεί και να διαθέσει και γι' αυτό τον σκοπό πρόσθετους πόρους. Για τον λόγο αυτό, η χώρα μας έχει υποβάλλει αίτημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την επέκταση της υφιστάμενης εθνικής ρήτρας διαφυγής για μέτρα που ενισχύουν την ενεργειακή ανθεκτικότητα της χώρας ύψους 1 δισ. ευρώ.

Ευελπιστούμε ότι ο Έλληνας Πρωθυπουργός, ο οποίος δίνει μεγάλη μάχη σε ευρωπαϊκό επίπεδο, για άλλη μια φορά θα εισακουστεί, και ότι η Ευρώπη θα σταθεί στο ύψος των περιστάσεων. Άλλωστε, τα εν λόγω έργα που προτείνει η Ελλάδα, θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα όχι μόνο του Ελληνικού, αλλά το σύνολο του ευρωπαϊκού ενεργειακού συστήματος και θα επιταχύνουν την μετάβαση από τα ορυκτά καύσιμα σε φιλικότερες προς το περιβάλλον μορφές ενέργειας.

Συνεπώς, έχουμε στα χέρια μας ένα Προσχέδιο Προϋπολογισμού το οποίο επιδιώκει να συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής κάθε πολίτη, εγγυάται τη συνέχιση και την καλή λειτουργία της κρατικής δράσης και δημιουργεί τα εχέγγυα για μία ισχυρή, οικονομικά εύρωστη, αλλά και βιώσιμη Ελλάδα με ορίζοντα το 2030.

Για τους λόγους αυτούς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισηγούμαι την υπερψήφιση του προσχεδίου του Κρατικού Προϋπολογισμού του 2027.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστώ πολύ και εγώ, την κυρία Αυγερινοπούλου.

Τον λόγο έχει ο Ειδικός Εισηγητής της Κ.Ο. «ΠΑ.ΣΟ.Κ. - Κινήματος Αλλαγής», κ. Παύλος Γερούλανος.

ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ (Ειδικός Εισηγητής της Κ.Ο. «ΠΑ.ΣΟ.Κ. - Κινήματος Αλλαγής»): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κάθε προϋπολογισμός είναι μια επένδυση ουσιαστικά στο μέλλον της χώρας. Αποτελεί το εργαλείο με το οποίο η πολιτεία, οι επιχειρήσεις, κάθε νοικοκυριό βλέπει το μέλλον που σχεδιάζει η κυβέρνηση και τις προτεραιότητες που θέτει. Τι προβλέπει ως πρόκληση και πώς θα προστατεύσει τις κοινωνικές ομάδες που εκτίθενται σε αυτές. Τι ευκαιρίες θέλει να αδράξει και πώς θα ενισχύσει εκείνες και εκείνους που μπορούν να τις αξιοποιήσουν. Άρα, έχει ιδιαίτερη σημασία να εκτιμήσουμε το πλαίσιο μέσα στο οποίο αυτό το Προσχέδιο κατατίθεται στη Βουλή.

Είτε μας αρέσει είτε δεν μας αρέσει, το 2027 προβλέπεται να είναι χρονιά ανατροπών. Υπάρχουν ενδείξεις για κάποιες θετικές, αλλά και πολλές περισσότερες

αρνητικές ανατροπές. Ο κόσμος αλλάζει, αλλάζει ριζικά και σε κάθε περίπτωση, χτυπάνε παντού καμπανάκια ότι καλό είναι να προετοιμαζόμαστε για δύσκολα σενάρια.

Η γεωπολιτική αναταραχή, ως αποτέλεσμα πολεμικών συγκρούσεων στην ευρύτερη γειτονιά μας, δεν δείχνει σημάδια βελτίωσης και σίγουρα οι επιπτώσεις αυτής της κατάστασης στον προϋπολογισμό του ελληνικού νοικοκυριού δεν προβλέπεται να υποχωρήσουν σύντομα οδηγώντας, όλο και περισσότερες οικογένειες στην οικονομική αδράνεια ή και στην οριακή φτώχεια και εδώ και στο εξωτερικό.

Επίσης, πολλαπλασιάζονται οι αναλύσεις που προβλέπουν συνέχιση των κοινωνικών αναταραχών, όπως αυτές που βλέπουμε σήμερα στη Γαλλία.

Η συμπίεση των μεσαίων και χαμηλών κοινωνικών στρωμάτων από την ακρίβεια, αλλά και από την ιδιωτικοποίηση του κοινωνικού κράτους, που έχει ολοκληρωθεί σε πολλές χώρες της Ευρώπης, αλλά και η απουσία μιας φωτισμένης ηγεσίας στην Ευρώπη που μπορεί να αντεπεξέλθει στις γεωστρατηγικές προκλήσεις που συμπιέζουν το ευρωπαϊκό νοικοκυριό, πυροδοτεί και μπορεί να πυροδοτήσει αντιδράσεις και αλλού.

Η ελληνική κοινωνία έχει δείξει ηρωικά σημάδια αντοχής, αλλά η σημερινή Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας έχει προκαλέσει αυτή την ανοχή πολλές φορές σε επίπεδο οριακά πρόστυχα. Πόσο άλλο να αντέξει η κοινωνία να ακούει Υπουργούς να λένε «η Εθνική ήταν γεμάτη. Άρα όλα πάνε καλά»;

Βρισκόμαστε μια ανόητη κουβέντα μακριά, μια ανόητη κίνηση μακριά από μια σοβαρή κοινωνική αντίδραση. Με ανησυχία σας παροτρύνω να μην την αποκλείετε και να μην κοιτάτε προς την άλλη μεριά, αλλά και καλό είναι όλοι να βουτάμε τη γλώσσα μας στο μυαλό μας πριν μιλήσουμε.

Επίσης, η χώρα βρίσκεται σήμερα παραγωγικά εκεί που ήμασταν πριν την κρίση. Παρά τα ασύλληπτα ποσά που διαχειρίστηκε η Κυβέρνηση δεν κατάφερε το δικό της στόχο που ήταν να αλλάξει το παραγωγικό μοντέλο της χώρας, ούτε βέβαια την παραγωγικότητα της ελληνικής οικονομίας. Είναι λοιπόν αρκετά σίγουρο ότι, το 2027 η ερήμωση της Περιφέρειας θα συνεχιστεί με αμείωτο ρυθμό, οδηγώντας ακόμα περισσότερους συμπολίτες μας και περιοχές της χώρας σε απόγνωση. Δίπλα σε αυτό το πρόβλημα, το δημογραφικό προβλέπεται να συνεχίσει την αρνητική του πορεία, συμπιέζοντας κάθε δείκτη που εξαρτάται από αυτό.

Τέλος, θα ήταν παράλειψη να μην αναφέρω την απίστευτη εξέλιξη της τεχνολογίας που αλλάζει ριζικά πια τις απαιτήσεις στα σχολεία μας, τη δύναμη και το έργο των ελληνικών Πανεπιστημίων, τον τρόπο με τον οποίον γιατρεύουμε ασθενείς, άρα αλλάζοντας για πάντα τον χάρτη υγείας στη χώρα, αλλά και κάτι το οποίο αφορά τον ίδιο τον Προϋπολογισμό και αυτό είναι ο τρόπος που συλλέγουμε πλέον φόρους.

Αν έκανε η Κυβέρνηση στοιχειωδώς τη δουλειά της δεν θα χρειαζόταν πια να φορολογούμε το επάγγελμα, διότι η διασταύρωση των στοιχείων θα μπορούσε να στοχεύει κατευθείαν στο πραγματικό εισόδημα και στον πλούτο εκεί που πραγματικά υπάρχει κάτι το οποίο επίσης δεν διαφαίνεται εδώ πέρα, κάνοντας έτσι τη φορολογία στην Ελλάδα, αλλά και τη διακυβέρνηση της χώρας, εξαιρετικά πιο δίκαιη.

Όλα τα παραπάνω συγκροτούν ένα πλαίσιο ανατρεπτικό και στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Αν δείτε όμως καμία, μα καμία από αυτές τις τεκτονικές αλλαγές, με εξαίρεση ενδεχομένως κάποιες παρεμβάσεις στην ενέργεια, που συμβαίνουν στον κόσμο δεν μοιάζει να λαμβάνεται υπόψη από τον φετινό Προϋπολογισμό. Ούτε οι αρνητικές, αλλά το ενδιαφέρον είναι ότι, ούτε οι θετικές. Για την ακρίβεια, δεν μοιάζει να προβλέπονται ούτε καν οι αλλαγές που εδώ και μερικά χρόνια ήδη συμπερίζουν τα ελληνικά νοικοκυριά και θα σας πω μερικά παραδείγματα για να το κάνω πρακτικό.

Προβλέπεται, για παράδειγμα, αύξηση των εσόδων από τον τουρισμό. Μάλιστα, μακάρι. Αν υποθέσουμε όμως ότι, όπως και τα τελευταία χρόνια, τα έσοδα ανά επισκέπτη μειώνονται αυτό μάλλον σημαίνει ότι προβλέπετε πάρα-πάρα πολλούς περισσότερους επισκέπτες. Άρα και μεγαλύτερη χρήση του Airbnb, άρα και μεγαλύτερη μείωση των διαθέσιμων κατοικιών, άρα μεγαλύτερη αύξηση των ενοικίων. Σας απασχολεί; Δεν μοιάζει. Πού είναι η επένδυση στην κατοικία; Για να μην πιάσω καν τις υποδομές των τουριστικών περιοχών, σε ενέργεια, νερό, διαχείριση απορριμμάτων. Ψιλά γράμματα για εσάς και το μπαλάκι περνά στους Δήμους και στους Δημάρχους.

Προβλέπεται επίσης, μείωση του κόστους του βαρελιού του πετρελαίου. Μακάρι. Αλλά δεν προβλέπεται καμία αλλαγή στον τρόπο που γίνεται η διαχείριση της ενέργειας προς όφελος των ευάλωτων νοικοκυριών, των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των αγροτών. Καμία αλλαγή στον τρόπο που αυτές οι κοινωνικές ομάδες θα φτάσουν μια μέρα να παράγουν και να καταναλώνουν τη δική τους ενέργεια. Γιατί; Δεν βλέπετε την ευκαιρία που χάνει αυτή τη στιγμή η χώρα; Ή δεν σας νοιάζει;

Για να μη μιλήσουμε πια για μπαταρίες και την ευκαιρία που χάσατε με το Ταμείο Ανάκαμψης να αλλάξετε, μια για πάντα, τον ενεργειακό χάρτη της χώρας.

Όπως βλέπετε κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο προϋπολογισμός για εμάς δεν είναι ένα άψυχο λογιστικό χαρτί. Φτάνει εκεί που ακουμπάει τη ζωή της κάθε Ελληνίδας και του κάθε Έλληνα. Τους λέει τι κράτος είμαστε, ποιους ακούμε και ποιο μέλλον σχεδιάζουμε.

Αυτός ο Προϋπολογισμός λέει ότι είμαστε ένα κράτος που δεν προβλέπει, ότι ακούμε μόνο όσους έχουν πρόσβαση ή φοβόμαστε. Σε ό,τι αφορά το μέλλον έχουμε επιλέξει να βάλουμε το κεφάλι κάτω από την άμμο και αυτά δεν είναι μηνύματα που περνάνε απαρατήρητα στην ελληνική κοινωνία.

Έτσι λοιπόν, για μια ακόμα χρονιά αυτός ο Προϋπολογισμός μιλάει για ανάπτυξη, χωρίς να ρωτάει ποιος ωφελείται. Μιλάει για πλεονάσματα, χωρίς να ρωτάει ποιοι θα τα πληρώσουν. Δεν προσφέρει τίποτα σε όλους εκείνους που δουλεύουν, πληρώνουν φόρους, μεγαλώνουν παιδιά και κάθε μήνα βλέπουν το περιθώριο τους να στενεύει. Πόσο μάλλον όταν αυτοί οι άνθρωποι ξέρουν καλύτερα από οποιονδήποτε άλλον, πόσο εκτεθειμένοι παραμένουν στις τεκτονικές αλλαγές που περιέγραψα νωρίτερα.

Με απλά λόγια, αυτός ο Προϋπολογισμός δεν αφορά τους πολίτες αυτής της χώρας. Για άλλους γράφτηκε και σε άλλους απευθύνεται. Ο Προϋπολογισμός του 2027 είναι ένας προϋπολογισμός που υποθέτει ότι κάθε ελληνική οικογένεια αντέχει. Αντέχει να πληρώνει, αντέχει να προσαρμόζεται, αντέχει να περιμένει. Αντέχει να βλέπει τον κόσμο να εξελίσσεται και τη χώρα να μένει στάσιμη.

Αν παραπονεθούν, σύμφωνα πάντα με την Κυβέρνηση, είναι διότι είναι μίζεροι. Αν ζητούν να απαλλαγούν από άδικο κόκκινα δάνεια για να ξαναδοκιμάσουν την τύχη τους, είναι διότι είναι μπαταχτσήδες. Βέβαια, για την Κυβέρνηση αυτοί που λένε ότι πρέπει να στηριχθεί η μικρομεσαία επιχείρηση δεν καταλαβαίνουν πως έχει αλλάξει ο κόσμος. Δεν υπάρχει πουθενά καμία εξήγηση. Μόνο απαξίωση.

Η πραγματικότητα είναι ότι αυτός ο Προϋπολογισμός αρνείται μια βασική παραδοχή. Ότι για να επενδύσει ένας άνθρωπος σε αυτή τη χώρα πρέπει αυτή η χώρα να αρχίσει να επενδύει στον άνθρωπο. Αντί να επενδύσει στον άνθρωπο με μεταρρυθμίσεις που απελευθερώνουν τις πραγματικές δημιουργικές δυνάμεις του τόπου, η Κυβέρνηση στριμώχνει τον κόσμο σε επιδόματα που δεν επιλύουν τίποτα και φοροελαφρύνσεις οι οποίες δεν φτάνουν ποτέ στον τελικό τους προορισμό, κυρίως λόγω της ακρίβειας. Αυτό δεν είναι αστοχία. Είναι αποτέλεσμα μιας πολιτικής που αντί να θεωρεί τον πολίτη εταίρο στην ανάπτυξη της χώρας, θεωρεί τη μέση ελληνική οικογένεια δεδομένο χρηματοδότη του συστήματος.

Η πραγματικότητα είναι ότι εδώ και επτά χρόνια σας λέμε ότι ο Προϋπολογισμός, θα πρέπει να είναι προϋπολογισμός μεγάλων μεταρρυθμίσεων και κάθε χρόνο μας φέρνετε έναν Προϋπολογισμό ελάχιστων προσδοκιών. Με άλλα λόγια «εδώ καράβια χάνονται και ο ελληνικός προϋπολογισμός αρμενίζει».

Η Ελλάδα και η ελληνική οικονομία σε κατάσταση Βιλαμπάχο, όπως θα θυμόσαστε και από την παλιά διαφήμιση, και το βασικότερο πρόβλημα με έναν μικρόπνοο και μικρόνοο προϋπολογισμό, είναι ότι αντί να εδράζεται σε μεταρρυθμίσεις που όλοι μπορούμε να στηρίξουμε εξαντλείται σε ανεπαρκή επιδόματα. Αυτό σημαίνει ότι, αντί να μας συσπειρώνει όλους γύρω από μεγάλους στόχους βάζει την μία κοινωνική ομάδα απέναντι στην άλλη. Αυτές οι κοινωνικές ομάδες που ενδιαφέρουν την Κυβέρνηση εκλογικά, γιατί έτσι τους λένε τα focus groups, απέναντι στις υπόλοιπες για τις οποίες δεν της καίγεται καρφί. Αυτοί που θα πάρουν και αυτοί που όπως λένε θα μείνουν έξω από το κάστρο. Τελικά, όλα αυτά καθιστούν την κοινωνία είτε εντελώς αδιάφορη σε αυτόν τον Προϋπολογισμό είτε απέναντι.

Κυρίες και κύριοι, όταν ένας προϋπολογισμός δεν μπορεί να δει ούτε τα μεγάλα προβλήματα της κοινωνίας ούτε τις μεγάλες προκλήσεις γύρω από αυτές, τότε είναι ένας προϋπολογισμός αμέριμνος, αφημένος σε μια πλασματική ευδαιμονία η οποία δεν βασίζεται σε καμία πραγματικότητα, αλλά στα εύσημα των αγορών του χθες όταν όλοι γνωρίζουμε πόσο ευάλωτες και κυκλοθυμικές παραμένουν αυτές οι αγορές.

Είναι ένας Προϋπολογισμός αφημένος σε ένα πλασματικό χθες, αντί να βασίζεται σε ένα πραγματικό αύριο. Και όταν μία Κυβέρνηση φτιάχνει Προϋπολογισμό που αντί να ετοιμάζει το μέλλον εξαντλείται στο παρελθόν τότε έχει γραφτεί από μία Κυβέρνηση που δεν έχει αύριο.

Για αυτό, εμείς λέμε ότι χρειάζεται πολιτική αλλαγή. Μια πολιτική αλλαγή που δεν αφορά κάποιες κοινωνικές ομάδες αλλά αφορά τους πάντες. Μια πολιτική αλλαγή που θα δημιουργήσει μια χώρα που όπως λέμε εμείς μας χωράει όλους. Μια τέτοια χώρα υπόσχεται και μια τέτοια χώρα θα κάνει πράξη το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Εμείς ευχαριστούμε κύριε Γερουλάνο.

Στο σημείο αυτό έγινε η γ' ανάγνωση του καταλόγου των μελών της Επιτροπής.

Παρόντες ήταν οι Βουλευτές κ.κ: Αβραμόπουλος Δημήτριος, Ακτύπης Διονύσιος, Αραμπατζή Φωτεινή, Αυγενάκης Ελευθέριος, Αυγερινούπουλου Διονυσία – Θεοδώρα, Βλάχος Γεώργιος, Γιώργος Ιωάννης, Ιατρίδη Τσαμπίκα (Μίκα), Καράογλου Θεόδωρος, Κόνσολας Εμμανουήλ (Μάνος), Κοτρωνιάς Γεώργιος, Κυρανάκης Κωνσταντίνος, Κωτσός Γεώργιος, Λιούτας Αθανάσιος, Μηταράκης Παναγιώτης (Νότης), Μπακογιάννη Θεοδώρα (Ντόρα), Μπαλαλιάκος Ξενοφών (Φώντας), Παπαδόπουλος Μιχαήλ (Μιχάλης), Πασχαλίδης Ιωάννης, Πέτσας Στυλιανός (Στέλιος), Σιμόπουλος Ευστράτιος (Στράτος), Σκρέκας Κωνσταντίνος, Σκυλακάκης Θεόδωρος, Σταϊκούρας Χρήστος, Σταμενίτης Διονύσιος, Συρεγγέλα Μαρία, Τραγάκης Ιωάννης, Τσιάρας Κωνσταντίνος, Χαρακόπουλος Μάξιμος, Αποστολάκη Ελένη-Μαρία (Μιλένα), Γερουλάνος Παύλος, Κατρίνης Μιχαήλ, Κουκουλόπουλος Παρασκευάς (Πάρις), Μπιάγκης Δημήτριος, Σπυριδάκη Αικατερίνη (Κατερίνα), Σταρακά Χριστίνα, Μεταξάς Κωνσταντίνος Βασίλειος, Βιλιάρδος Βασίλειος, Φωτόπουλος Στυλιανός, Γιαννούλης Χρήστος, Καριτίδης Ιωάννης, Βορύλλας Ανδρέας, Τσιρώνης Σπυρίδων, Καζαμιάς Αλέξανδρος, Κεφαλά Γεωργία (Τζώρτζια), Δραγασάκης Ιωάννης, Μάλαμα Κυριακή, Μανούσος Γεώργιος, Μπάρκας Κωνσταντίνος, Παπαϊωάννου Αρετή και Τσακαλώτος Ευκλείδης.

Τον λόγο έχει τώρα ο Ειδικός Εισηγητής της Κ.Ο του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, κ. Μεταξάς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ (Ειδικός Εισηγητής της Κ.Ο. «ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ»): Κύριε Πρόεδρε, θα χρειαστώ λίγο χρόνο παραπάνω.

Στη χθεσινή τοποθέτησή του στην Επιτροπή, ο Υπουργός Οικονομικών έθεσε από τις πρώτες κουβέντες του, τον νέο απατηλό στόχο και μαζί τον νέο μπαμπούλα προς τις λαϊκές οικογένειες της χώρας μας για να πετύχει τη στοίχισή τους, πίσω από τη βάρβαρη στρατηγική των μονοπωλίων, σε συνθήκες μάλιστα πολεμικής προετοιμασίας.

Όπως είπε, σε συνθήκες διεθνούς αβεβαιότητας -με αυτή τη λέξη προσπάθησε να καλύψει τις αντιθέσεις του καπιταλισμού που βρίσκονται στο DNA του και οδηγούν στις περιοδικές κρίσεις, την υπερσυσσώρευση κεφαλαίου που προκύπτει από την κλοπή της υπεραξίας της εργατικής τάξης, τον πόλεμο ως διέξοδο καταστροφής κεφαλαίων και ως μέσο επίλυσης των οξύτων ανταγωνισμών, αυτή είναι η διεθνής αβεβαιότητα. Σε συνθήκες λοιπόν τέτοιες, όπως είπε, η πραγματική δύναμη μιας οικονομίας είναι η αντοχή. Μετάφραση. Εργαζόμενε, βιοπαλαιστή αγρότη, αυτοαπασχολούμενοι, νέες και νέοι « σφίξτε και άλλο το ζωνάρι».

Παραχώστε τη ζωή σας στον «στενό κορσέ» των δημοσιονομικών περιορισμών, των ματωμένων πλεονασμάτων, της φοροληστείας και της λογικής κόστους-οφέλους σε ό,τι έχει να κάνει με την υγεία, την παιδεία, τις υποδομές, την πρόνοια κ.λπ. συνολικά τους απαραίτητους όρους διαβίωσης της λαϊκής οικογένειας.

Ακριβώς γιατί τα επιτεύγματα της καπιταλιστικής οικονομίας στην Ελλάδα, δηλαδή η ένταση της εκμετάλλευσης, η αύξηση της κερδοφορίας των ομίλων, για αυτά παίρνει τα

συγχαρητήρια η Κυβέρνηση από τις «ύαινες» του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, όπως με περηφάνια μας ενημέρωσε χθες ο Πιερρακάκης. Αυτά λοιπόν τα τεράστια επιτεύγματα της καπιταλιστικής οικονομίας για τους ομίλους, αλλά και η ολοένα και πιο βαθιά εμπλοκή στις ιμπεριαλιστικές συγκρούσεις για να εξασφαλίζεται ζωτικός χώρος για τα ελληνικά μονοπώλια, απαιτούν ακριβώς αυτή την αντοχή. Σε αριθμούς αυτό μεταφράζεται ως εξής. Από 48,8 δισ. ευρώ τα φορολογικά έσοδα το 2019 να φτάνουν στα 75,7 δισ. ευρώ το 2026 και στα 77,9 δισ. ευρώ το 2027, φυσικά με το 95% αυτών να προκύπτουν από το πλιάτσικο των λαϊκών σπιτιών.

Θα θέλαμε πραγματικά μια ολόκληρη ομιλία για να αναφερθούμε, πέρα από τη συνταγματικά κατοχυρωμένη φοροασυλία των εφοπλιστών και τον αναβαλλόμενο φόρο των τραπεζών, στις δεκάδες περιπτώσεις των φοροαπαλλαγών προς το κεφάλαιο και της φορολογικής σφαγής του λαού που θέσπισαν μόνο οι δύο τελευταίες κυβερνήσεις -η Κυβέρνηση Τσίπρα και η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας- όπως για παράδειγμα τις αυξήσεις του ΦΠΑ σε τρόφιμα, εισιτήρια, κόμιστρα, δίδακτρα, ασφάλιστρα. Τις συνεχείς μειώσεις του συντελεστή φορολογίας επιχειρήσεων που έχει φτάσει στο αστρονομικό 20%, του φόρου επί των μερισμάτων που έφτασε επίσης στο αστρονομικό 5%, τις απαλλαγές από κάθε φόρο για κεφαλαιοποιήσεις αποθεματικών, τις λεγόμενες εκπτώσεις φόρου και άλλα.

Ο ισχυρισμός, λοιπόν, της Κυβέρνησης ότι έχει μειώσει φόρους, αφορά αποκλειστικά τους επιχειρηματικούς ομίλους γιατί ο λαός θα πληρώσει για το 2027 επιπλέον - επαναλαμβάνω, επιπλέον- σχεδόν 30 δισ. ευρώ σε φόρους από αυτούς που πλήρωσε το 2019. Επιπλέον 2,2 δισ. ευρώ από το 2026, όσο δηλαδή έχει κοστολογήσει το πρόγραμμα των λεγόμενων «παροχών» αυτά τα 2 δισ. που ακούμε από τη ΔΕΘ που ως μέτρα μόνο κοροϊδία είναι, θα σταθώ και παρακάτω σε αυτό. Η Κυβέρνηση πραγματικά έχει πολύ θράσος να ονομάζει «παροχές» την επιπλέον αφαίμαξη του λαού κατά 2,2 δισ. ευρώ προσπαθώντας μάλιστα να μας κάνει να ξεχάσουμε που διοχετεύει τα υπόλοιπα περίπου 75 δισ. ευρώ που θα συγκεντρώσει από φόρους.

Το γεγονός δηλαδή ότι πάλι το τεράστιο κομμάτι της πίτας το δίνει στους μεγάλους ομίλους. Με τα τεράστια Νατοϊκά επιθετικά εξοπλιστικά προγράμματα που θα είναι άνω των 7 δισ. ευρώ και καμία σχέση δεν έχουν με την άμυνα της χώρας. Με τα λεγόμενα αναπτυξιακά και επενδυτικά προγράμματα που μόνο το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων θα είναι στα 11 δισ. ευρώ αυξημένο κατά 1,2 δισ. ευρώ από το 2026. Με μια σειρά από μέτρα που βαφτίζει παροχές, «κοινωνικές παροχές», και που καταλήγουν και αυτά στα ταμεία των ομίλων. Για παράδειγμα, τα 1,4 δισ. ευρώ που όπως είπε ο κ. Πιερρακάκης χθες έχουν δοθεί από τον Απρίλιο για τα καύσιμα, που ποιοι τα πήραν; Τα διωλιστήρια. Μάλιστα με αυτά τα μέτρα επιδοτήσατε την ακρίβεια. Ή το 1 δισ. ευρώ που με περηφάνια λέει η Κυβέρνηση ότι κατάφερε να πάρει από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ενεργειακή ρήτρα διαφυγής, που θα καταλήξουν στα αρπακτικά της πράσινης μετάβασης εντείνοντας την ενεργειακή φτώχεια για τον λαό. Ή το Πρόγραμμα «Σπίτι μου» ως δήθεν απάντηση στο σοβαρό ζήτημα της στέγασης, που πέρα από το γεγονός ότι αφορά, πραγματικά, ένα ισχνό ποσοστό από όσους έχουν ανάγκη, έχει οδηγήσει -με δικά σας στοιχεία -τα σπίτια χαμηλής αποτίμησης που εντάχθηκαν σε αυτά τα προγράμματα να παρουσιάζουν αύξηση αντικειμενικής αξίας κατά 30% έναντι 5% της μέσης τιμής στην αγορά. Ενώ ανάμεσα στο πρώτο και στο δεύτερο πρόγραμμα, τα όρια

των αντικειμενικών αξιών και των δανείων αυξήθηκαν κατά 50%. Δηλαδή, οι μόνοι που «τρίβουν τα χέρια τους» είναι οι τράπεζες, τα funds και οι servicers.

Κατά τα άλλα σε ό,τι έχει να κάνει με τις λαϊκές ανάγκες είναι ενδεικτικά τα εξής. Για την υγεία, αν αφαιρέσουμε τον πληθωρισμό, η Κυβέρνηση δίνει τα ίδια χρήματα με το 2026. Προφανώς θεωρούν ότι δεν υπάρχουν ελλείψεις και κενά, άρα μπορεί να συνεχιστεί η ίδια και απαράλλαχτη εγκληματική πολιτική της.

Προχωρά σε κυριολεκτικό πετσόκομμα προς τους ΟΤΑ με 670 εκατομμύρια ευρώ λιγότερα, δηλαδή, μείον 10,2% στη χρηματοδότηση και δεν έχει σημασία πώς μειώθηκαν. Η κυβέρνηση τα ρίχνει στη λήξη του Ταμείου Ανάκαμψης, αλλά το θέμα είναι ότι δεν περίσσευαν αυτά τα χρήματα και προφανώς θα υπάρχουν τεράστια προβλήματα. Το γεγονόςς μάλιστα ότι η Κυβέρνηση υπερηφανεύεται στο κείμενο για την εκτιμώμενη ενίσχυση των ιδίων εσόδων στους ΟΤΑ για το έτος 2026 σε συνδυασμό με τη συζήτηση για τη συνταγματική κατοχύρωση της τοπικής φορολογίας, δείχνουν ποιος θα «πληρώσει το μάρμαρο», ξανά. Στα πλαίσια αυτά είναι και ωμή κοροϊδία τα όσα αναμασάνε τα κυβερνητικά στελέχη, τα επανέφερε και χθες ο κ. Πιερρακάκης, για τις λεγόμενες παροχές της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης.

Θα σταθούμε χαρακτηριστικά στα εξής. Για τους επαγγελματίες και το πολυδιαφημισμένο «κούρεμα» στην τεκμαρτή φορολόγηση. Η Κυβέρνηση καταργεί μόνο τις δύο προσαυξήσεις του τεκμηρίου, λόγω μισθοδοσίας και αυξημένου τζίρου, αφήνοντας άθικτο τον πυρήνα του. Να φορολογείται, δηλαδή, ο επαγγελματίας όχι για αυτά που έβγαλε, αλλά για αυτά που το κράτος αποφασίζει ότι έπρεπε να έχει βγάλει. Οι αλλαγές αφορούν περίπου 156.000, όπως ομολογεί η κυβέρνηση, όταν πάνω από 250.000 συνεχίζουν να φορολογούνται με βάση τον κατώτατο μισθό και τις τριετίες. Δεν αφορά πρώτα και κύρια όσους δεν έχουν προσωπικό, δηλαδή, τους πιο μικρούς.

Για δε την προκαταβολή φόρου, η Κυβέρνηση μεταθέτει για το μακρινό 2028 τη μείωσή της από 55% σε 50%, αφήνοντας και τότε άθικτο τον παραλογισμό να πληρώνει ο αυτοαπασχολούμενος φόρο για εισόδημα που δεν ξέρει αν θα βγάλει. Το «ΚΚΕ» διεκδικεί μέτρα πραγματικής ανακούφισης και στήριξης του εισοδήματος των επαγγελματιών με κατάργηση του τεκμαρτού, της προκαταβολής φόρου, αφορολόγητο 12.000 ευρώ, φτηνή ενέργεια, ουσιαστική ρύθμιση χρεών, προστασία κατοικίας και επαγγελματικής στέγης, κατοχύρωση της κυριακάτικης αργίας.

Προκλητικό είναι και το πώς βαφτίζετε το κρέας – ψάρι, σε σχέση με τους αγρότες και τις ανακοινώσεις για το αφορολόγητο για εισοδήματα έως 20.000 ευρώ στους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, που με δικά σας στοιχεία πάλι αφορά μόλις 47.000 αγρότες, μόνο τους κατά κύριο επάγγελμα, από τους 246.000 περίπου. Επί της ουσίας, αφορά ανύπαρκτα εισοδήματα εξαιτίας της πολιτικής ξεκληρίσματος που εφαρμόζετε με το τεράστιο κόστος παραγωγής, τις εξευτελιστικές τιμές και την ανυπαρξία μέτρων προστασίας από καιρικά φαινόμενα, το φιάσκο με τις ζωνόσους προς όφελος των μεγαλοεξαγωγέων της φέτας και φυσικά το μπάχαλο με τις δηλώσεις ΟΣΔΕ.

Δεν ανοίγουμε καν τα όσα ανακοινώσατε για τους συνταξιούχους, τους δημοσίους υπαλλήλους, τον κατώτατο μισθό. Πραγματικά θα ήταν κωμωδία, αν δεν πατούσαν στην τραγική κατάσταση που έχετε φέρει, όλες οι κυβερνήσεις, τους εργαζόμενους αλλά

αποκορύφωμα της υποκρισίας σας είναι το όψιμο ενδιαφέρον για τη νέα γενιά με το πρόγραμμα για τον «κουμπαρά». Εδώ πραγματικά γελάει ο κόσμος, αν και πίσω από την εξαγγελία βρίσκεται κάτι πιο επικίνδυνο, ενδεικτικό μάλιστα της εποχής που βρισκόμαστε, όπου όλα υποτάσσονται στην πολεμική προετοιμασία και οικονομία.

Όπως έχει δηλώσει ο κ. Πιερρακάκης, ο «κουμπαράς» είναι κεφάλαια που θα χρηματοδοτήσουν επιχειρήσεις, είναι άμεσα συνδεδεμένος με την Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή, -όπως λέει ο ίδιος- «με την προσπάθεια να συνδέσουμε τις μεγάλες αποταμιεύσεις των Ευρωπαίων με τα χρήματα που χρειάζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση για να αναπτυχθεί». Εντάσσεται, δηλαδή, στα μέτρα κλοπής των αποταμιεύσεων και των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων για την «ανταγωνιστικότητα» των ευρωπαϊκών μονοπωλίων και την πολεμική προετοιμασία.

Αυτός ο στρατηγικός στόχος του κεφαλαίου -δηλαδή, ανταγωνιστικότητα και πολεμική προετοιμασία- είναι που δένει τα προγράμματα και τις προτάσεις όλων των αστικών κομμάτων όλων των αποχρώσεων, όπως και αν αυτοπροσδιορίζεται ο καθένας για να κρύψει τη στρατηγική του ταύτιση με τους υπόλοιπους. Αποτυπώνεται σε κάθε πλευρά της δημόσιας συζήτησης, όπως για παράδειγμα για το ζήτημα της ακρίβειας και πως όλα τα υπόλοιπα κόμματα με τις προτάσεις τους, για παράδειγμα τη μείωση και όχι την κατάργηση του ΦΠΑ και του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης, όπως διεκδικεί το λαϊκό κίνημα και παλεύει το «ΚΚΕ». Αυτά τα κόμματα δίνουν διαπιστευτήρια σεβασμού στους λεγόμενους δημοσιονομικούς κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως κάνουν εξάλλου και με τα κοστολογημένα προγράμματά τους. Μόνο το «ΚΚΕ» μιλάει για σύγκρουση με τα δεσμά της καπιταλιστικής οικονομίας και τους νόμους και τους κανόνες που αποτυπώνουν την εξουσία του κεφαλαίου στον καθορισμό των δαπανών και εσόδων του κράτους.

Οτιδήποτε άλλο είναι συζήτηση, για παράδειγμα, για το ποιος εμπνεύστηκε πρώτος το μέτρο των 120 δόσεων ως δήθεν λύση στο πρόβλημα των επαγγελματιών, με όλους όμως να αποδέχονται τη φοροεξόντωση τους ή θα επικεντρώνεται στο τι θα γίνει με τους καημένους μεγαλοεπιχειρηματίες τώρα που τελείωσε το Ταμείο Ανάκαμψης, πώς θα βρουν και άλλα εκατομμύρια ως επιδοτήσεις και πώς θα καταφέρει να εξαιρεθεί το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων από τη ρήτρα δαπανών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να ρέει κι άλλο «χρήμα με την κάνουλα» προς το κεφάλαιο. Αυτά και άλλα τέτοια αποτέλεσαν και το κύριο, το βασικό κομμάτι του προβληματισμού των υπόλοιπων κομμάτων στη συζήτηση για το Προσχέδιο του Προϋπολογισμού. Μαζί με τις αντιπαραθέσεις για την κλαδική διάρθρωση της καπιταλιστικής οικονομίας στη χώρα, το λεγόμενο παραγωγικό μοντέλο και το ποια τμήματα του κεφαλαίου πρέπει να ωφεληθούν περισσότερο από την άσκηση της κρατικής οικονομικής πολιτικής.

Όλα όμως τα μοντέλα καπιταλιστικής ανάπτυξης, που υποστηρίζουν τα υπόλοιπα κόμματα, βασίζονται στην αύξηση της εκμετάλλευσης των εργαζομένων, στο άνοιγμα της ψαλίδας μισθών-παραγωγικότητας για να αυξηθεί η καπιταλιστική κερδοφορία και να θωρακιστεί η ανταγωνιστικότητα του κεφαλαίου. Γι' αυτό και δεν είναι τυχαίο ότι αυτά τα κόμματα αυτές οι δυνάμεις, αντιπολιτευόμενες στην Κυβέρνηση κατά τα άλλα, μια χαρά βρίσκονται μαζί της συμπολιτευόμενες, συγκυβερνούν στην ΓΣΕΕ, σε μια σειρά για παράδειγμα ομοσπονδίες, εργατικά κέντρα και εκεί με όσα ψηφίζουν τις Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας, τις κοινωνικές συμφωνίες με τους βιομήχανους, τους εργοδότες,

υλοποιούν, κάνουν πράξη αυτές τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για να προχωρήσουν τα οποιαδήποτε παραγωγικά μοντέλα, δηλαδή την αύξηση της εκμετάλλευσης των εργαζομένων. Ψηφίζουν τα 10ωρα, τα 13ωρα, θεσπίζουν τις μειώσεις των πραγματικών μισθών, το πετσόκομμα εργατικών δικαιωμάτων και φυσικά συμβάλλουν, ενισχύουν στο να προωθείται η κουλτούρα των θυσιών, η κουλτούρα των φέρετρων, για τη νέα μεγάλη ιδέα τα πολεμικά συμφέροντα του κεφαλαίου.

Στην απέναντι πλευρά, το «ΚΚΕ», που δίνει όλες του τις δυνάμεις ώστε ο λαός να μην συμφωνήσει σε νέες θυσίες κάτω από ξένη για τα συμφέροντά του σημαία. Να χαράξει τη δική του, αυτοτελή γραμμή πάλης βάζοντας στο στόχαστρο και ξεμπερδεύοντας μια και καλή με το σύστημα της εκμετάλλευσης των πολέμων του κέρδους. Επειδή πραγματικά είναι «η συζήτηση των τελευταίων ημερών», οι μεγάλες κινητοποιήσεις στη Γαλλία και σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης τρομάζουν τους υπερασπιστές του σάπιου συστήματος του καπιταλισμού, κυρίως γιατί τους τρομάζει η μεγάλη δύναμη του λαού. Τρομάζει η δυνατότητα, η αγανάκτηση, η οργή για τα αδιέξοδα του συστήματος να γίνει οργάνωση και αποφασιστικότητα. Γιατί τότε κανένας θεσμός, κανένα πλάνο καταστολής, ούτε καν ο πιο ισχυρός στρατός, δεν θα μπορεί να σταματήσει τον λαό.

Οργανώνουμε λοιπόν τους δικούς μας επόμενους σταθμούς της λαϊκής ανάταξης. Τις μεγάλες κινητοποιήσεις του επόμενου διαστήματος, αύριο τα πανεκπαιδευτικά συλλαλητήρια, τη σπουδαία πρωτοβουλία και απεργία των εργατών σε πάνω από 100 λιμάνια του κόσμου στις 30 Οκτώβρη με σύνθημα «δεν δουλεύουμε για τον πόλεμο» που αγκαλιάζει όλο και περισσότερα σωματεία και χώρους δουλειάς στη χώρα μας, την πανελλαδική απεργία στις 25 Νοέμβρη, ώστε να βγει στο δρόμο και στη χώρα μας η μεγάλη πατρίδα των εργαζόμενων και των άλλων λαϊκών στρωμάτων, της νεολαίας, γιατί εκεί πραγματικά βρίσκεται η ελπίδα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ(Πρόεδρος της Επιτροπής): Τον λόγο έχει ο κ. Φωτόπουλος.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ(Ειδικός Εισηγητής της Κ.Ο. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ – ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ): Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι βουλευτές, πέρσι από αυτήν εδώ τη θέση, ως Ειδικός εισηγητής της Ελληνικής Λύσης και πάλι στον Προϋπολογισμό του 2026, είχα πει τα εξής.

Πρώτον, ότι ο στόχος ανάπτυξης ήταν υψηλός γιατί προϋπέθετε μια απορρόφηση κοινοτικών πόρων, που η δημόσια διοίκηση δεν είχε πετύχει ποτέ.

Δεύτερον ότι η αύξηση της κατανάλωσης δεν ήταν δεδομένη εξαιτίας του υψηλότερου πληθωρισμού που καταγράφει η Ελλάδα σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη. Ένα χρόνο μετά, με βάση τα δικά σας νούμερα, δικαιωνόμαστε.

Η ανάπτυξη του 2026 κλείνει στο 2%, κάτω από το 2,2% που προβλέπατε. Ο πληθωρισμός που τον υπολογίζατε στο 2,2%, εκτιμάται πλέον στο 3,8%, και το Σεπτέμβριο έφτασε στο 5,1% έναντι 3,7% της Ευρωζώνης. Οι επενδύσεις που τις προβλέπατε στο 10,2% θα κλείσουν στο 7,7%. Δεν το λέω για να σας πω ότι τα είχαμε πει. Το λέω γιατί απλά ο Προϋπολογισμός δεν μπορεί να είναι μια έκθεση ιδεών.

Ένα συμβόλαιο με τον πολίτη, και όταν το συμβόλαιο αποκλίνει κάθε χρόνο προς την ίδια κατεύθυνση, δηλαδή λιγότερη ανάπτυξη, περισσότερη ακρίβεια, περισσότεροι φόροι – τότε δεν μιλάμε για ένα σφάλμα πρόβλεψης. Μιλάμε για μια πολιτική επιλογή.

Ο Γενικός μας Εισηγητής, ανέλυσε χθες τα μακροοικονομικά μεγέθη. Θα μου επιτρέψετε εμένα να σταθώ σε τέσσερα σημεία: στα φορολογικά έσοδα και τα πλεονάσματα, σε αυτό που αφήνει πίσω του το Ταμείο Ανάκαμψης, σε αυτό που πραγματικά πληρώνουν ο πολίτης και η μικρή επιχείρηση και σε αυτό που προτείνουμε εμείς ως «Ελληνική Λύση».

Ο Υπουργός μας είπε ότι στη Μπανγκόκ, η κυρία Γκεοργκίεβα, είπε «Μπράβο στους Έλληνες». Συμφωνούμε απόλυτα. Το «μπράβο» ανήκει στους Έλληνες, στο μισθωτό, στο συνταξιούχο, στον ελεύθερο επαγγελματία και στον μικρό επιχειρηματία που πλήρωσαν τον λογαριασμό. Δεν ανήκει σε μια πολιτική που αναθέτει κάθε χρόνο στον ίδιο άνθρωπο να πληρώσει περισσότερα.

Για το 2027 προβλέπατε ανάπτυξη 2,3%. Το Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής την τοποθετεί στο 2% και σημειώνει ότι οι κίνδυνοι, οι προοπτικές δηλαδή, είναι καθοδικές. Το κλειδί όπως το παραδέχεται και ο κ. Τσουκαλάς, είναι οι επενδύσεις και εδώ βρίσκεται η μεγάλη αντίφαση αυτού του Προγράμματος.

Η δαπάνη του επιχορηγούμενου σκέλους του Ταμείου Ανάκαμψης ήταν 7,2 δις το 2026 και 0 το 2027.

Ο ίδιος, ο Γενικός Εισηγητής της Πλειοψηφίας, μας είπε χθες ότι οι Δημόσιοι Επενδυτικοί Πόροι μειώνονται κατά περίπου 6 δις και ότι αυτός είναι ο «πρώτος κίνδυνος» του 2027.

Κι όμως, ο Προϋπολογισμός προβλέπει αύξηση των επενδύσεων 7,9%. Πώς ακριβώς; Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, των 11 δις, στηρίζεται κατά 7 δις σε Ευρωπαϊκούς Πόρους. Τα αμιγώς εθνικά έργα είναι μόλις 4 δις. Εδώ επανέρχεται το ερώτημα που θέτουμε κάθε χρόνο. Θα απορροφηθούν αυτά τα χρήματα ή θα ξαναδούμε την ίδια απόκλιση στον Απολογισμό;

Ακόμα και αν θεωρητικά πιάσετε τον στόχο, οι επενδύσεις θα φτάσουν το 18,6% του ΑΕΠ όταν ο Ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 21%. Αυτό, στον έβδομο χρόνο διακυβέρνησής σας, με τα μεγαλύτερα κονδύλια που πήρε ποτέ η χώρα.

Υπάρχει και ένα ακόμα νούμερο που δεν ακούσαμε χτες από την Κυβερνητική Πλευρά. Το πρώτο εξάμηνο του 2026, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών έφτασε τα 9,5 δις. ευρώ, ή το 7,7% του ΑΕΠ της περιόδου. Αυτό σημαίνει ένα πράγμα. Καταναλώνουμε από αυτά που δεν παράγουμε. Η ανάπτυξη της χώρας στηρίζεται σε ευρωπαϊκά κονδύλια, στον τουρισμό, στις εισαγωγές, στην κατανάλωση και όχι σε μια ισχυρή παραγωγική βάση. Αυτή, είναι η εύθραυστη οικονομία που σας περιγράψαμε και πέρυσι. Ένα χρόνο μετά, δεν έχει αλλάξει τίποτα από τα θεμέλιά της.

Έρχομαι τώρα στο πιο αποκαλυπτικό κομμάτι του Προϋπολογισμού, στους φόρους. Πέρυσι ψηφίσατε φορολογικά έσοδα για το 2026 ύψους 73,5 δις. ευρώ. Σήμερα, τα εκτιμάτε στα 75,7 δις. Δηλαδή 2,2 δις περισσότερα από όσα είχε ψηφίσει η Βουλή. Το Πρωτογενές

Πλεόνασμα του 2026 κλείνει στο 3,6% του ΑΕΠ έναντι στόχου 2,8%. Δηλαδή, 2,3 δις πάνω από τον στόχο, ενώ το 2025 έκλεισε στο 4,9%, το υψηλότερο στην Ευρώπη.

Για το 2027, προβλέπετε φόρους 77,9 δις. ευρώ, δηλαδή 2,15 δις περισσότερους. Τα μέτρα της ΔΕΘ, αν θέλουμε να τα συγκρίνουμε, έχουν δημοσιονομικό αποτύπωμα περίπου 2,2 δις. Κάντε έναν απλό υπολογισμό όπως θα έκανε ο κάθε πολίτης και θα καταλάβετε ότι αυτό που δίνετε με το ένα χέρι του το παίρνετε πίσω με το άλλο. Ο πολίτης δεν ενισχύεται, χρηματοδοτεί μόνος του τις παροχές που εσείς ανακοινώνετε.

Πάρτε τον Φόρο Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων. Αυξάνεται κατά 620 εκατομμύρια ευρώ, περίπου 3,8%. Οι αμοιβές ανά εργαζόμενο αυξάνονται κατά 3,9%. Το είπατε πριν από λίγο ο ίδιος. Δηλαδή, ο Φόρος Εισοδήματος «τρέχει» περίπου όσο «τρέχει» και η αύξηση του μισθού. Και όσο τα φορολογικά κλιμάκια δεν τιμαριθμοποιούνται, ο πληθωρισμός λειτουργεί ως ένας αόρατος φόρος που φυσικά δεν ψηφίστηκε ποτέ από αυτήν εδώ τη Βουλή. Η πραγματική αύξηση των αμοιβών που επικαλείται ο κύριος Υπουργός είναι 1,4%. Ρωτήστε μια μητέρα στο σουπερμάρκετ αν το βλέπει.

Θα μου επιτρέψετε, ως άνθρωπος της αγοράς, να σταθώ στον ελεύθερο επαγγελματία. Ο τεκμαρτός προσδιορισμός φορολόγησης παραμένει, απλώς απαλλάσσετε από τις προσαυξήσεις τους «συνεπείς» —και αυτό είναι κάτι που πρέπει να δούμε— με κόστος 170 εκατομμύρια ευρώ. Η προκαταβολή του φόρου πέφτει από το 55%, στο 50%.

Κοιτάξτε όμως, τον αντίστοιχο πίνακα. Το δημοσιονομικό κόστος για το 2027 είναι μηδέν. Το δημοσιονομικό κόστος και η μείωση πέφτει στο 2028, δηλαδή στην επόμενη Κυβέρνηση και μιλάμε πάντα για προκαταβολή 50% σε εισόδημα, το οποίο δεν έχει παραχθεί. Για το δε τέλος επιτηδεύματος καταργείται «με αφετηρία την Περιφέρεια και τη Θεσσαλονίκη». Ο επαγγελματίας στο Μενίδι, στο Κορωπί, στο Μαρκόπουλο, σε όλη την Ανατολική Αττική, το πληρώνει κανονικότητα. Αυτό είναι ένα στοιχείο, το οποίο λέει πολλά για την πολιτική και το κράτος, το οποίο χτίζετε με μεγάλη μεθοδικότητα.

Τον Ιούλιο του 2026 οι ληξιπρόθεσμες οφειλές της Γενικής Κυβέρνησης προς ιδιώτες ήταν 2,65 δις. ευρώ περισσότερες από όσες το Δεκέμβριο του 2024. Τα νοσοκομεία από μόνα τους χρωστούν 1,2 δις. ευρώ και εκκρεμούν επιστροφές φόρων 629 εκατομμύρια ευρώ, από τις οποίες τα 254 εκατομμύρια ευρώ, είναι άνω των 90 ημερών. Δηλαδή, το ίδιο το κράτος, το οποίο δεσμεύει τον λογαριασμό ενός μικρομεσαίου για μία δόση των 500 ευρώ, δεν πληρώνει τον προμηθευτή του νοσοκομείου. Αυτό δεν είναι δημοσιονομική αξιοπιστία. Είναι άλλα μέτρα και άλλα σταθμά.

Ιδιωτικό χρέος. Πέρυσι σας αναφέραμε, ότι τα χρέη προς την εφορία ξεπερνούσαν τα 110 δις. ευρώ, ενώ τα χρέη προς τα ασφαλιστικά ταμεία τα 50 δις. ευρώ. Μέσα σε αυτές τις 60 σελίδες αυτού του Προσχεδίου, δε βρήκαμε ούτε μία πρόβλεψη για τα εκατομμύρια των πολιτών που ζουν με τον φόβο της κατάσχεσης.

Ο Υπουργός μίλησε για τη μεγαλύτερη αποκλιμάκωση χρέους στον κόσμο. Ας δούμε λίγο τι σημαίνει αυτό σε ευρώ. Το χρέος της Κεντρικής Κυβέρνησης πέφτει από το 136,7% στο 128,8% του ΑΕΠ. Σε ευρώ όμως, πέφτει από 358,10 δις. ευρώ στα 353,7 δις. ευρώ. Μείωση δηλαδή, 4,4 δις. ευρώ. Εάν το ΑΕΠ παρέμενε σταθερό, ο δείκτης θα έπεφτε μόλις κατά 1,7 μονάδες και όχι κατά 7,9 μονάδες. Τις υπόλοιπες τις φέρνει η αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ

και περίπου η μισή από αυτή την αύξηση είναι πληθωρισμός. Δηλαδή, η ίδια η ακρίβεια, η οποία στραγγαλίζει το νοικοκυριό, «ομορφαίνει» τον δείκτη του χρέους και το χρέος της Κεντρικής Διοίκησης παραμένει πάνω από τα 406 δισ. ευρώ.

Δεύτερο στοιχείο του ίδιου Προσχεδίου. Τα βραχυπρόθεσμα δάνεια, δηλαδή κυρίως τα repos με τα διαθέσιμα των φορέων και των ταμείων, από τα 50 δισ. ευρώ το 2022 φτάνουν τα 76 δισ το 2027. Αυτά τα χρήματα δεν είναι της Κυβέρνησης. Αυτά τα χρήματα είναι τα αποθεματικά των συνταξιούχων και των δημοσίων φορέων, που θα μας λείψουν όταν θα τα χρειαστούμε.

Τρίτο στοιχείο. Ο Κρατικός Προϋπολογισμός του 2027 προβλέπει τόκους 10,8 δισ. ευρώ σε ακαθάριστη βάση, 500 εκατομμύρια περισσότερους από φέτος. Το εθνικό σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων είναι 4 δισ. ευρώ. Πληρώνουμε, δηλαδή, σε τόκους σχεδόν τρεις φορές όσα επενδύουμε από δικούς μας πόρους.

Ο κ. Σκυλακάκης μάς είπε με περηφάνια, ότι το δανειακό σκέλος του Ταμείου κινητοποίησε 29 δισ. ιδιωτικές επενδύσεις. Σωστά; Νομίζω αυτό είπατε. Ρωτάμε πόσες από αυτές πήγαν σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, γιατί οι μικρομεσαίοι παίρνουν τώρα ένα νέο πρόγραμμα 1,5 δισ. ευρώ, το οποίο όπως σημειώνει το Γραφείο Προϋπολογισμού αφορά «δυσνητική χρηματοδότηση». Δυσνητική, γιατί την τελική απόφαση θα την πάρει πάλι το γκισέ των τεσσάρων συστημικών τραπεζών και όλοι εδώ μέσα γνωρίζουμε τι απάντηση παίρνει η μικρή επιχείρηση, όταν φθάνει στην τράπεζα.

Αυτά τα δομικά προβλήματα —χαμηλή παραγωγικότητα, εξάρτηση από εισαγωγές, στεγαστική κρίση, δημογραφικό— τα θέσαμε και πέρυσι. Στον έβδομο χρόνο διακυβέρνησης δε λύθηκαν. Στον όγδοο, με έναν Προϋπολογισμό χωρίς Ταμείο Ανάκαμψης, πώς ακριβώς θα τα λύσετε;

Κύριε Υφυπουργέ, χθες είπατε ότι δεν υπάρχει στόχος πλεονάσματος, αλλά όριο δαπανών και πως ό,τι εισπράττεται πάνω από στο όριο πηγαίνει αναγκαστικά σε αποπληρωμή χρέους. Δεκτό, αλλά αυτό είναι και μια ομολογία. Αν το όριο δαπανών είναι δεδομένο, τότε κάθε ευρώ υπερείσπραξης δεν γυρίζει στον πολίτη. Θα έπρεπε, λοιπόν, να μην το εισπράττουμε εξ αρχής. Ο φόρος που δε χρειάζεται για να χρηματοδοτήσει δαπάνη είναι απλά υπερφορολόγηση.

Επίσης, έχουμε μια συγκεκριμένη απάντηση μέσα στους ίδιους κανόνες. Ανακατανομή του βάρους και όχι αύξηση του ελλείμματος. Οι φοροαπαλλαγές των 23,2 δισ. ευρώ δίνουν πεδίο δόξης λαμπρό. Εδώ είμαστε να το συζητήσουμε. Αν περιορίσουμε προνόμια και τον ίδιο ακριβώς χώρο τον δώσουμε στον μισθωτό και στο μικρό ελεύθερο επαγγελματία, ο κανόνας δαπανών δεν παραβιάζεται. Παραβιάζεται μόνο η δική σας πολιτική.

Ο Εισηγητής της «Νέας Δημοκρατίας», μας προκάλεσε χθες να πούμε ποιες είναι οι μεταρρυθμίσεις μας με απόδοση στις επενδύσεις. Το δέχομαι. Θέλω όμως να σχολιάσω και κάτι άλλο από όσα είπατε. Περιγράψατε «την τέλεια καταιγίδα» και καλέσατε τη Βουλή να ψηφίσει σταθερότητα. Η σταθερότητα όμως ξέρετε δεν είναι αυτοσκοπός. Μια επιχείρηση με σταθερά χαμηλή παραγωγικότητα και σταθερά αυξανόμενες εισαγωγές είναι σταθερή. Δεν είναι όμως υγιής. Και κάθε λογιστής και επιχειρηματίας γνωρίζει ότι μπορεί να έχει ένα

ταμειακό πλεόνασμα και να σβήνει σιγά σιγά, γιατί δεν επενδύει και γιατί δεν πληρώνει τους προμηθευτές του.

Ας έρθουμε όμως στις προτάσεις της «Ελληνικής Λύσης», συγκεκριμένες και με τη λογική που μας τις ζητήσατε, να κινητοποιούν κεφάλαια χωρίς να φορτώνουν τον προϋπολογισμό.

Πρώτον, η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα, ως πέμπτος πυλώνας, να λειτουργήσει ως εμπορική τράπεζα με ευνοϊκά επιτόκια και ανταγωνιστικές προμήθειες. Να σπάσει το τραπεζικό μονοπώλιο και να φέρει τη χρηματοδότηση στις μικρές επιχειρήσεις και όχι στα δελτία τύπου. Αυτή είναι μια μεταρρύθμιση με απόδοση στις επενδύσεις και στην καθημερινότητα των πολιτών και των επιχειρήσεων.

Δεύτερον, επανίδρυση του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας. Το «Σπίτι μου 2 και 3» των 2 δις δίνει δάνεια σε μια αγορά που δεν έχει σπίτια ή τουλάχιστον όχι σε τιμές που αντέχει ένα νέο ζευγάρι. Αυξάνει τη ζήτηση και σπρώχνει τις τιμές προς τα πάνω. Εμείς προτείνουμε τον Εθνικό Φορέα Διαχείρισης Ακινήτων στα πρότυπα του ΟΕΚ, χωρίς επιδότηση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, με απορρόφηση ευρωπαϊκών κονδυλίων για κοινωνική κατοικία, με τη διαχείριση των σχολαζουσών κληρονομιών και με πλήρη διαφάνεια. Από το 2012 που καταργήθηκε ο ΟΕΚ χάθηκαν περίπου 500 εκατομμύρια ευρώ τον χρόνο, για κοινωνική στέγη. Άρα, στα 14 χρόνια σχεδόν 7 δις. από την κοινωνική στέγη.

Τρίτον, ένα απλό και σταθερό φορολογικό σύστημα με κατάργηση του τεκμαρτού συστήματος για τους ελεύθερους επαγγελματίες, κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος σε όλη τη χώρα, όχι αλλού ναι και αλλού όχι. Τιμαριθμοποίηση των φορολογικών κλιμάκων, ώστε ο πληθωρισμός να μη γίνεται φόρος. Όπως ανέφερε και ο Γενικός μας Εισηγητής, θα καταθέσουμε πλήρως κοστολογημένο νομοσχέδιο με επίπεδο φορολόγησης το 15%. Έχουμε αποδείξει εξάλλου έμπρακτα, ότι η επιμονή μας φέρνει αποτελέσματα. Το είδατε και το πράξετε και με τις αλλαγές του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.

Τέταρτον, ένα κράτος το οποίο θα πληρώνει όπως εισπράττει. Εξόφληση των 2,6 δισεκατομμυρίων ευρώ ληξιπρόθεσμων οφειλών και επιστροφή φόρων μέσα σε 30 ημέρες. Αυτόματος συμψηφισμός απαιτήσεων του ιδιώτη από το Δημόσιο με τις οφειλές του και μια γενναία ρύθμιση οφειλών προς εφορία και ασφαλιστικά ταμεία με δόσεις που αντιστοιχούν στην πραγματική δυνατότητα του οφειλέτη. Γιατί ο εξοντωμένος οφειλέτης δεν πληρώνει τίποτα. Ο οφειλέτης που μένει στην αγορά, πληρώνει.

Πέμπτο, το δημογραφικό μέσα στον προϋπολογισμό επιδόσεων. Όπως έχει ενταχθεί η περιβαλλοντολογική διάσταση, κάθε δαπάνη να κρίνεται και από το αν βοηθά τον νέο άνθρωπο να μείνει στην Ελλάδα και να κάνει οικογένεια. Γιατί άδεια θρανία σήμερα, σημαίνει άδεια στρατόπεδα, άδεια ταμεία και άδεια χωριά αύριο.

Κλείνοντας, κυρίες και κύριοι βουλευτές, ο Προϋπολογισμός του 2027 είναι ο πρώτος εδώ και αρκετά χρόνια χωρίς Ταμείο Ανάκαμψης και ο τελευταίος αυτής της Κυβέρνησης. Θα μπορούσε να είναι ένας Προϋπολογισμός για την επόμενη μέρα. Δυστυχώς όμως, είναι ένας Προϋπολογισμός για την επόμενη κάλπη. Περισσότεροι φόροι από όλους εμάς που ψηφίζουμε. Πλεονάσματα, τα οποία δεν γυρίζουν στην κοινωνία. Ένα κράτος που εισπράττει αμέσως και πληρώνει αργά και μια ανάπτυξη που τη βλέπουν μόνο οι οίκοι αξιολόγησης αλλά

δεν τη βλέπει η ελληνική κοινωνία. Η οικονομική ανάπτυξη είναι το θεμέλιο πάνω στο οποίο χτίζεται η αναγέννηση ενός έθνους. Αλλά ανάπτυξη σημαίνει παραγωγή, όχι μόνο εισπράξεις. Σημαίνει νέους που μένουν, οικογένειες που αντέχουν και επιχειρήσεις που ανοίγουν αντί να κλείνουν. Αυτόν τον δρόμο, δυστυχώς, δεν το βλέπουμε στο Προσχέδιο που καταθέσατε.

Σας ευχαριστώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστώ, τον κ. Φωτόπουλο.

Τον λόγο τώρα έχει ο Ειδικός Εισηγητής του «ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ - ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ», κ. Γιάννης Καρυπίδης.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΡΙΠΙΔΗΣ (Ειδικός Εισηγητής του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς – Προοδευτική Συμμαχία): Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κύριοι συνάδελφοι, ακούγοντας την Κυβέρνηση να παρουσιάσει το Προσχέδιο του Προϋπολογισμού, θα μπορούσε κανείς να πιστέψει ότι στην Ελλάδα όλα πηγαίνουν καλά. Η οικονομία αναπτύσσεται, τα έσοδα αυξάνονται, τα πλεονάσματα μεγαλώνουν, το χρέος μειώνεται. Μόνο που υπάρχει ένα πρόβλημα. Αυτή την εικόνα δεν την αναγνωρίζει η μεγάλη πλειοψηφία της ελληνικής κοινωνίας. Δεν τη ζει. Πώς να το κάνουμε; Δεν τη ζει και δεν την αναγνωρίζει ο μισθωτός που μετράει τα χρήματά του για να βγάλει το μήνα. Δεν την αναγνωρίζει ο συνταξιούχος που βλέπει τη σύνταξή του να τελειώνει πριν τελειώσει μήνας. Δεν την αναγνωρίζει ο νέος που δουλεύει και δεν μπορεί να νοικιάσει ένα σπίτι για την οικογένειά του. Δεν την αναγνωρίζει ο αγρότης που καλλιεργεί αλλά, δεν ξέρει αν θα του μείνει εισόδημα. Και αυτό είναι το πρώτο ερώτημα που πρέπει να απαντήσει η Κυβέρνηση. Για ποιους είναι καλή αυτή η οικονομία; Γιατί μπορεί οι αριθμοί να έχουν σημασία –και έχουν σίγουρα– αλλά ακόμη μεγαλύτερη σημασία έχει ποιος πληρώνει και ποιος ωφελείται. Ας δούμε λοιπόν, μερικά στοιχεία.

Προβλέπεται ανάπτυξη του ΑΕΠ 2,3% στο Προσχέδιο. Φέτος αν θα είναι 1,9%. Η Κυβέρνηση λέει 2%, αλλά δεν το βλέπω καλά. Με το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας που δε θα υπάρχει του χρόνου, θα είναι 2,3%; Το βλέπω αρκετά αισιόδοξο. Το 2021 τα φορολογικά έσοδα ήταν περίπου 48 δισεκατομμύρια όπως ήταν και το 2020. Το 2027, προβλέπεται να φτάσουν σχεδόν τα 78 δισεκατομμύρια. Δηλαδή, θα είναι 30 δις περισσότερα. Μια αύξηση που ξεπερνά το 60%. Μόνο από τον ΦΠΑ προβλέπεται να εισπράξετε 13,3 δις περισσότερα σε σχέση με το 2021. Ρωτάμε, από πού προέρχονται τα χρήματα αυτά; Όχι από την ακρίβεια που φουσκώνει τις τιμές και μαζί τους τα έσοδα του ΦΠΑ; Η ακρίβεια δυστυχώς, έχει γίνει η μόνιμη και σταθερή πηγή φορολογικών εσόδων. Η πραγματικότητα ποια είναι;

Το κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, όπως είτε πριν από λίγες ημέρες σε μια ενημέρωση που μας έκανε η ΕΛΣΤΑΤ σε όλους, το 2021 ήταν 64 μονάδες έναντι 59 της Βουλγαρίας. Ήμασταν προτελευταίοι. Πέρσι, το 2025 ήταν 68 μονάδες, λίγο παραπάνω, αποκλίνοντας πάλι από τον μέσο όρο των ευρωπαϊκό μαζί με τη Βουλγαρία. Τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ σας υπενθυμίζω.

Ενώ εισπράττουμε περισσότερα, τι επιστρέφετε στην κοινωνία; Οι συνολικές δαπάνες της Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται να μειωθούν κατά περίπου 4 δις. από το 2026 στο 2027. Η δαπάνη για μισθούς ως ποσοστό του ΑΕΠ υποχωρεί από περίπου 10% το 2021,

στο 8,4% το 2027. Η αντίστοιχη δαπάνη για συντάξεις από περίπου 16%, στα 13,5%. Τι λέμε; Δεν ισχυριζόμαστε ότι κάθε μισθός ή κάθε σύνταξη μειώνεται ονομαστικά. Λέμε, ότι όσο μεγαλώνει η οικονομία το μερίδιο που κατευθύνεται στους μισθούς και στις συντάξεις μικραίνει. Αυτή είναι μια πολιτική επιλογή και έχει συνέπειες για την αγοραστική δύναμη και την κοινωνική συνοχή για την καθημερινότητα των ανθρώπων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση μιλάει συνεχώς για ανάπτυξη. Ας συζητήσουμε όμως τι είδους ανάπτυξη είναι αυτή. Για το 2027 προβλέπεται αύξηση των επενδύσεων κατά 7,9%. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις εαρινές προβλέψεις της εκτιμούσε αύξηση μόλις 2,8%. Είναι μεγάλη η απόσταση. Δεν είναι η πρώτη φορά που η Κυβέρνηση προβλέπει επενδυτική έκρηξη, η οποία στη συνέχεια δεν επιβεβαιώνονται στον ίδιο βαθμό.

Το ερώτημα είναι απλό. Πάνω σε ποια πραγματικά δεδομένα στηρίζεται η αισιοδοξία της και κυρίως τι θα γίνει τώρα με την ολοκλήρωση του Ταμείου Ανάκαμψης; Το συνολικό πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων μαζί με τους ευρωπαϊκούς πόρους, υποχωρεί από περίπου 6,5% του ΑΕΠ στο 4%. Πώς θα καλυφθεί αυτό το κενό; Με ποιες νέες επενδύσεις; Με ποια στήριξη στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις; Με ποιο σχέδιο για την παραγωγή; Γιατί η ανάπτυξη δεν είναι μόνο να αυξάνεται το ΑΕΠ. Ανάπτυξη είναι να δημιουργούνται καλές δουλειές, να ενισχύεται η βιομηχανία. Αυτό το έχω ακούσει και από τη «Νέα Δημοκρατία». Καλές, καλοπληρωμένες δουλειές. Να στηρίζεται η μικρή επιχείρηση, να παράγουμε περισσότερα προϊόντα και να περιορίζουμε την εξάρτησή μας από τις εισαγωγές.

Είδαμε το ισοζύγιο πληρωμών το οποίο έφτασε στα 9,5 δις. Εδώ θέλω να σταθώ ιδιαίτερα. Εκπροσωπώ τη Λάρισα. Μια περιοχή όπου η αγροτική παραγωγή είναι η ζωή χιλιάδων οικογενειών, είναι η οικονομία ολόκληρων χωριών, είναι η δυνατότητα να παραμείνουν οι νέοι στον τόπο τους. Γι' αυτό θέλω να θέσω συγκεκριμένα ερωτήματα.

Στο Προσχέδιο προβλέπεται φορολογική ελάφρυνση για 47.000 αγρότες σε σύνολο 246.000. Δηλαδή, για λιγότερους από 2 στους 10, από 1 στους 5. Τι προβλέπεται για τους υπόλοιπους; Ιδιαίτερα για όσους έχουν τόσο χαμηλό εισόδημα, ώστε μια φορολογική ελάφρυνση να μην τους προσφέρει ουσιαστική βοήθεια. Προβλέψατε επίσης, 48 εκατομμύρια ευρώ για την επιδότηση λιπασμάτων για συγκεκριμένους μήνες του 2026. Τι θα γίνει με το 2027; Θα συνεχιστεί η στήριξη; Είναι κρίσιμη η στήριξη αυτή για τα λιπάσματα.

Τι σχεδιάζεται για το αγροτικό ρεύμα, το πετρέλαιο, τις ζωοτροφές;

Πώς θα μειωθεί το κόστος παραγωγής περαιτέρω; Στη Θεσσαλία, τι προβλέπεται για τους ανθρώπους που εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν τις συνέπειες του Ντάνιελ, για τις αποζημιώσεις, τις αλιευτικές υποδομές, την αντιπλημμυρική προστασία; Πώς θα προστατευτούν οι μικροί και μεσαίοι παραγωγοί εν όψει της νέας κοινής αγροτικής πολιτικής; Δεν αρκεί να λέμε ότι στηρίζουμε τον πρωτογενή τομέα, χρειάζονται συγκεκριμένες απαντήσεις, χρηματοδότηση και χρονοδιαγράμματα. Δεν μπορούμε να μιλάμε για ισχυρή ελληνική οικονομία και να αφήνουμε την ελληνική παραγωγή, να παλεύει για την επιβίωσή της κυριολεκτικά.

Αγαπητοί συνάδελφοι, ας έρθουμε τώρα, στο μεγάλο ζήτημα των δημοσιονομικών περιθωρίων. Η Κυβέρνηση, μας λέει διαρκώς, ότι δεν υπάρχουν χρήματα για ουσιαστικές παρεμβάσεις, ότι θα πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, ότι δεν πρέπει να ξεφεύγουμε από τους

στόχους. Κανείς δεν υποστηρίζει την ανεξέλεγκτη δημοσιονομική διαχείριση. Αλλά υπάρχει μια τεράστια διαφορά ανάμεσα στη δημοσιονομική υπευθυνότητα και στην μονόπλευρη λιτότητα. Ποιος θα πληρώσει το «μάρμαρο» που λέει ο κόσμος;

Η χώρα κατέγραψε πρωτογενή πλεονάσματα 4,8% του ΑΕΠ το 2024, 4,9% του ΑΕΠ το 2025. Πλεονάσματα πολύ υψηλά για την εποχή μας. Την ίδια ώρα οι πολίτες, πιέζονται από την ακρίβεια. Ο κ. Μητσοτάκης, μας λέει ότι δεν θα «τινάξει την μπάνκα στον αέρα» και λίγο αργότερα, αναζητά δημοσιονομικές ευελιξίες. Τελικά, υπάρχουν περιθώρια ή δεν υπάρχουν; Γιατί, για τη μείωση των φόρων στα καύσιμα δε βρίσκουμε κανένα περιθώριο, αλλά για τη διατήρηση υπερκερδών βρίσκουμε δικαιολογίες; Εμείς σας λέμε εδώ και μήνες, ότι μπορείτε να διευρύνετε τον δημοσιονομικό χώρο, υπάρχουν οι ευελιξίες, η ευρωπαϊκή εμπειρία το αποδεικνύει. Η Ιταλία, η Αυστρία, η Ολλανδία, η Σλοβακία, έχουν προβλέψει ειδικές φορολογικές παρεμβάσεις στον τραπεζικό τομέα. Γιατί; Για να δημιουργήσουν «χώρο» για παρεμβάσεις υπέρ των πολλών. Εδώ, γιατί όχι; Γιατί, να μη συμβάλουν περισσότερο οι τράπεζες που έχουν καταγράψει υψηλή κερδοφορία; Γιατί, να μην φορολογηθούν τα υπερκέρδη στην ενέργεια και στα διυλιστήρια; Γιατί, να μην αντιμετωπιστεί δικαιότερα η φορολόγηση των πολύ υψηλών μερισμάτων; Να ένας χώρος δημιουργίας, ευελιξίας.

Ο «Σύριζα Προοδευτική Συμμαχία», έχει καταθέσει συγκεκριμένες προτάσεις, να πληρώσουν περισσότερα εκείνοι που έχουν κερδίσει περισσότερα, να ελαφρυνθούν εκείνοι που σηκώνουν δυσανάλογο βάρος και αυτό είναι ζήτημα δικαιοσύνης, είναι και ζήτημα οικονομικής λογικής τελικά. Γιατί, όταν ενισχύεται το διαθέσιμο εισόδημα των πολλών, στηρίζονται η κατανάλωση, η μικρή επιχείρηση και η πραγματική οικονομία.

Να μιλήσουμε λίγο για την ενέργεια. Αντιμετωπίζετε την ακρίβεια, κυρίως με προσωρινές επιδοτήσεις. Μοιράζετε κάποια λεπτά στο λίτρο και παρουσιάζετε την παρέμβαση ως μεγάλη ελάφρυνση. Εμείς λέμε, ότι πρέπει να αντιμετωπιστεί η αιτία του προβλήματος. Έχουμε προτείνει μείωση του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στα καύσιμα, στα ελάχιστα ευρωπαϊκά όρια, αντίστοιχη μείωση του ΦΠΑ, πλαφόν στα περιθώρια διύλισης και φορολόγησης των υπερκερδών, όπου τα κέρδη έφτασαν 2 δις στο εξάμηνο. Ιδιαίτερα για το πετρέλαιο θέρμανσης, έχουμε καταθέσει συγκεκριμένη πρόταση νόμου. Ρωτάμε την Κυβέρνηση, με ποια στοιχεία υπολογίζετε το 1,95 ευρώ το λίτρο του πετρελαίου θέρμανσης, που λέτε ότι η έκπτωση θα είναι 40 λεπτά; Ποιος ελέγχει τα περιθώρια κέρδους; Οι πολίτες δικαιούνται πραγματική μείωση τιμών, όχι επικοινωνιακούς υπολογισμούς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει το ζήτημα του δημοσίου χρέους. Η Κυβέρνηση, παρουσιάζει την πρόωγη αποπληρωμή δανείων ως αυτονόητη επιτυχία. Εμείς, ζητάμε πλήρη ενημέρωση. Ποιο είναι το πραγματικό επιτόκιο των δανείων που αποπληρώνονται μετά τις πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου; Πόσο κοστίζει ο νέος δανεισμός; Ποιο είναι το καθαρό οικονομικό όφελος; Ποιες εναλλακτικές χρήσεις των διαθέσιμων πόρων εξετάστηκαν;

Δεν αμφισβητούμε την ανάγκη μείωσης του χρέους, θέλουμε να τονίσουμε όμως, ότι επιστρέφοντας 13 δις, δεν δανειζόμαστε την ίδια χρονιά 13 δις, με 4,3% επιτόκιο, όπως έχει φτάσει τώρα. Σας θυμίζω, ότι το πορτογαλικό επιτόκιο είναι 3,9%. Γιατί είναι αυτά; Γιατί κάποιοι, ρυθμίσανε το χρέος. Τα ξέρετε αυτά. Κάποιοι ρύθμισαν το χρέος στο 18% και σήμερα έχουμε την ευελιξία, να λέμε ότι είμαστε ασφαλείς μέχρι το 2032.

Τι ισχύει για τις κρατικές εγγυήσεις και το «Πρόγραμμα Ηρακλής»; Εδώ το Δημόσιο, έχει βάλει 20 δισεκατομμύρια εγγυήσεις, τι θα γίνουν αυτά; Πρέπει να μάθουμε πώς εξελίσσονται οι εισπράξεις από τα τιτλοποιημένα δάνεια, όπως και τον κίνδυνο να αναλάβει τούτη την ώρα το δημόσιο. Τι αναλαμβάνει το Δημόσιο πραγματικά; Έχουμε ζητήσει στοιχεία και θα προτείνουμε και Εξεταστική Επιτροπή για τον «ΗΡΑΚΛΗ», τα «funds», και τους «servicers». Γιατί το ιδιωτικό χρέος, δεν είναι απλώς μια υπόθεση τραπεζικών υπολογισμών. Είναι το σπίτι της οικογένειας. Είναι η περιουσία του μικρού επαγγελματία. Είναι η δυνατότητα ενός ανθρώπου, να ξανασταθεί στα πόδια του. Χρειάζεται δημόσια παρέμβαση.

Εδώ υπάρχει μια μεγάλη δυνατότητα που η Κυβέρνηση δεν αξιοποιεί. Είναι ο νέος ρόλος του ΕΦΚΑ, ως εθνικού επενδυτή. Αυτό που λέμε εμείς το εισάγουμε στη δημόσια συζήτηση, όπως κάνουν πολλές χώρες με τα συνταξιοδοτικά τους ταμεία. Έχουμε προτείνει, ένα πλαίσιο κρατικών εγγυήσεων ύψους 12 δισ. ευρώ, ώστε ο ΕΦΚΑ με αυστηρούς κανόνες διαχείρισης και ελέγχου, να μπορεί να αποκτά στεγαστικές απαιτήσεις στις πραγματικές τιμές της αγοράς, να δίνει βιώσιμες λύσεις σε δανειολήπτες, να προστατεύει κατοικίες και να συμβάλλει στη δημιουργία κοινωνικής στέγης. Ταυτόχρονα, να δημιουργεί μακροπρόθεσμα έσοδα για το ασφαλιστικό σύστημα, όπως κάνει όλος ο πολιτικός κόσμος, ο δυτικός κόσμος, που δεν είναι στις προτεραιότητές μας, σε εμάς.

Δεν μπορεί καναδικά και αυστραλιανά ασφαλιστικά κεφάλαια, να επενδύουν σε σημαντικές ελληνικές υποδομές, όπως το «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ο ΔΕΔΗΕ, άλλα να μη συζητάμε αντίστοιχες δυνατότητες για μια ελληνική μονοπωλιακή, ασφαλιστική επιχείρηση όπως είναι ο ΕΦΚΑ. Δε θέλω να επεκταθώ περισσότερο.

Απαιτούμε επομένως, συγκεκριμένα έργα ενίσχυση των δήμων σε προσωπικό και κονδύλια και επαρκή στελέχωση των υπηρεσιών του κράτους. Ενίσχυση μισθών και συντάξεων, στήριξη της δημόσιας υγείας, όσο γίνεται πλέον, πραγματικές παραγωγικές επενδύσεις, προστασία της αγροτικής παραγωγής και της ελληνικής περιφέρειας. Λύσεις για το ιδιωτικό χρέος και τη στέγη, διαφάνεια στη διαχείριση κάθε δημόσιου ευρώ. Γιατί η οικονομία, είναι οι άνθρωποι που εργάζονται, παράγουν και προσπαθούν να δημιουργήσουν μια καλύτερη ζωή. Το ζητούμενο, είναι να μπορεί να ευημερεί η κοινωνία και όχι μόνο οι αριθμοί. Αυτή είναι η διαφορά ανάμεσα στη δική μας πολιτική αντιμετώπιση και στη δική σας πρόταση που έχουμε στα χέρια μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε τον κύριο Καριπίδη. Τον λόγο έχει τώρα ο κύριος Σπυρίδων Τσιρώνης, Ειδικός Εισηγητής της Κ.Ο «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ``ΝΙΚΗ``».

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΣΙΡΩΝΗΣ (Ειδικός Εισηγητής της Κ.Ο «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ``ΝΙΚΗ``»): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το Προσχέδιο του Προϋπολογισμού για το 2027 στηρίζεται πάνω στη διαχρονική πλέον κυβερνητική μεθόδευση. Υπερπροβάλλονται υπεραισιόδοξοι στόχοι, ως εξασφαλισμένα αποτελέσματα. Οι αυξημένες εισπράξεις, ως δήθεν κάτι το σημαντικό και η μείωση του λόγου χρέους προς ΑΕΠ ως δικαιολογία για εφησυχασμό. Αρκεί να συγκρίνουμε τις περσινές προβλέψεις με τις σημερινές εκτιμήσεις για το 2026.

Η ανάπτυξη αναθεωρήθηκε από 2,4% στο 2%, οι επενδύσεις από 10,2% σε 7,7% και οι εξαγωγές από 4,5% σε 2,9%. Αντίθετα, ο πληθωρισμός αναθεωρήθηκε από 2,2% σε 3,8%. Η Κυβέρνηση υπερεκτίμησε την ανάπτυξη και υποεκτίμησε την ακρίβεια. Για το 2027, δε προβλέπει ανάπτυξη 2,3% έναντι 1,6% της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και 1,8 του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και αύξηση των επενδύσεων 7,9 % με την επιτροπή να εκτιμά μόλις το 1,3%. Σας ακούσαμε και σας κύριε Υφυπουργέ και τον Υπουργό χθες και την Ειδική Εισηγήτρια της Πλειοψηφίας, η επίκληση πολέμων και ενεργειακών κρίσεων, δεν μπορεί να αποτελεί μόνιμο άλλοθι για τις τεράστιες αστοχίες των κυβερνητικών προβλέψεων. Οι κίνδυνοι αυτοί είναι πλέον γνωστοί και οφείλουν να ενσωματώνονται στο σχεδιασμό με ρεαλιστικές παραδοχές και τα δυσμενή σενάρια. Άλλωστε τα ίδια δεδομένα επεξεργάζονται και οι ευρωπαϊκοί και οι διεθνείς οργανισμοί, οι οποίοι διατυπώνουν τις δικές τους πολύ πιο συγκρατημένες προβλέψεις για την ελληνική οικονομία. Οι δημόσιες επενδυτικές δαπάνες μαζί με το Ταμείο Ανάκαμψης που ήδη ολοκληρώνεται, πήγαν από 17 δισ. ευρώ το 2026 και περιορίζονται σε 11 δισ. ευρώ το 2027, δηλαδή περίπου από 6,5% σε 4% του ΑΕΠ.

Την ίδια στιγμή, οι καθαρές τραπεζικές ροές προς τις επιχειρήσεις στο οκτάμηνο του 2026 μειώθηκαν κατά περίπου 41% έναντι του 2025. Είναι αδικαιολόγητη λοιπόν, η προσδοκία ότι η ιδιωτική χρηματοδότηση θα αναπληρώσει γρήγορα το κενό των ευρωπαϊκών πόρων. Στη φορολογία οι αριθμοί είναι αμείλικτοι από 51,4 δισ. ευρώ το 2019, τα συνολικά φορολογικά έσοδα προβλέπεται να φτάσουν στα 77,9 δισ το 2027, αύξηση δηλαδή 26,5 δισ. ή 51,5%.

Ο Φ.Π.Α. αυξήθηκε από 17,8 σε 30,6 δισ, δηλαδή στο 72%. Για το 2026, μάλιστα, η Κυβέρνηση εκτιμά ότι θα εισπράξει 2,1 δισ. € περισσότερους φόρους από τον αρχικό στόχο, ενώ το πρωτογενές πλεόνασμα αναθεωρείται από 2,8 σε 3,6 του ΑΕΠ.

Το παραγωγικό πρόβλημα, επίσης, παραμένει βαθύ. Η παραγωγικότητα της εργασίας βρίσκεται περίπου στο 55% του ευρωπαϊκού μέσου όρου και το κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε αγοραστική δύναμη μόλις στο 68%. Το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών έφτασε τα 9,5 δισ. € στο πρώτο εξάμηνο του 2026. Η χώρα εξακολουθεί να εξαρτάται υπερβολικά από εισαγωγές, χωρίς την παραγωγική ισχύ που απαιτείται για πραγματική σύγκλιση.

Θα αφήσω τα νούμερα, που έτσι κι αλλιώς ήδη έχουν επαναληφθεί πολλές φορές, για να πάω στο διά ταύτα, σε ένα Προσχέδιο Προϋπολογισμού για το 2027, ίδιο με τα προηγούμενα, το οποίο έχει έναν καθαρό πολιτικό προσανατολισμό. Ζητάει από τους πολλούς να συνεχίσουν να χρηματοδοτούν μια ανάπτυξη, της οποίας τα οφέλη συγκεντρώνονται δυσανάλογα στους λίγους και η Κυβέρνηση πανηγυρίζει για την πορεία των αριθμών, την ώρα που οι πολίτες αγωνιούν για την πορεία της ζωής τους. Εσείς, βλέπετε «αυξημένες εισπράξεις», όπου, ακριβώς, εκείνοι βλέπουν «ακριβότερα τρόφιμα». Εσείς, βλέπετε «άνοδο στις αξίες των ακινήτων», την ώρα που εκείνοι δε μπορούν να πληρώσουν ένα ενοίκιο. Εσείς, παρουσιάζετε την κερδοφορία των ισχυρών ως «απόδειξη επιτυχίας». Ο μικρός επαγγελματίας αναρωτιέται αν θα μπορέσει να κρατήσει ανοιχτή την επιχείρησή του. Αυτή η αντίφαση βρίσκεται, ακριβώς, στην καρδιά του Προϋπολογισμού και όσο επιμένετε να την προσπερνάμε, τόσο αποκαλύπτεται η κοινωνική μεροληψία αυτής της οικονομικής πολιτικής.

Στην πρώτη συνεδρίαση αναφέρθηκε ο Υπουργός στα εύσημα που ακούει η Ελλάδα από το εξωτερικό. Αλήθεια, ακούτε τα ίδια εύσημα και δίνετε την ίδια προσοχή σε αυτά που λέγονται μέσα στα ελληνικά σπίτια; Εκεί όπου συζητούν «ποιος λογαριασμός θα μείνει πίσω για τον επόμενο μήνα». Εκεί όπου ένας συνταξιούχος αναγκάζεται ακόμα να στηρίξει τα παιδιά του. Εκεί που 2 εργαζόμενοι δυσκολεύονται να συντηρήσουν μία οικογένεια και αυτοί που δεν έχουν κάνει ακόμα οικογένεια, διστάζουν να κάνουν, με ό,τι συνεπάγεται για το δημογραφικό.

Η διεθνής αναγνώριση, όντως, έχει αξία. Δε μπορεί, όμως, να χρησιμοποιείται ως απάντηση στην κοινωνική δυσφορία, γιατί ο πολίτης δεν πληρώνει το ενοίκιο με αξιολογήσεις οίκων, το πληρώνει με το εισόδημά του, με αυτό που του απομένει και αυτό το εισόδημα πιέζεται από μία πολιτική που προστατεύει ανεπαρκώς την εργασία, ανέχεται την οικονομική συγκέντρωση και επιβαρύνει υπέρμετρα την κατανάλωση.

Στο σημείωμα του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή που εξετάσαμε, καταγράφεται ότι «για το 2026 ανάπτυξη, οι επενδύσεις και οι εξαγωγές αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω». Η ακρίβεια, αντίθετα, αναθεωρήθηκε προς τα πάνω. Υποσχθήκατε «περισσότερη ανάπτυξη και μικρότερη πίεση στις τιμές». Η κοινωνία αντιμετώπισε ασθενέστερη ανάπτυξη και εντονότερη ακρίβεια και τώρα ζητάτε να θεωρήσουμε «εξασφαλισμένο» το επόμενο αισιόδοξο σενάριο. Που είναι το εναλλακτικό σχέδιο; Ποιος προστατεύεται όταν η ανάπτυξη αποδειχθεί χαμηλότερη; Ποιες κοινωνικές δαπάνες διασφαλίζονται; Ποιος θα κληθεί να καλύψει την απόσταση ανάμεσα στις προβλέψεις σας και στην πραγματικότητα; Οι πολίτες έχουν λόγο να ανησυχούν. Γνωρίζουν ότι όταν οι προβλέψεις δεν επιβεβαιώνονται, το κόστος, συχνά, καταλήγει στον δικό τους οικογενειακό προϋπολογισμό.

Η Κυβέρνηση μιλά διαρκώς για την αγορά, αποφεύγει, όμως, να απαντήσει ποιος κερδίζει πραγματική δύναμη μέσα σε αυτή την αγορά και τίνος η αγοραστική δύναμη, συνεχώς, τελικά, μειώνεται. Έχουμε τράπεζες με υπερκέρδη, διυλιστήρια με υπερκέρδη και στις τράπεζες - να μην ξεχνάμε ότι - είχαμε και συγκεκριμένες αποδείξεις για παραβάσεις, όπως η απόφαση 838 του 2023 της Επιτροπής Ανταγωνισμού που διαπίστωσε μεταξύ άλλων εναρμονισμένες πρακτικές.

Εδώ, λοιπόν, αφού υπάρχει επίσημη διαπίστωση παραβίαση των κανόνων ανταγωνισμού αποδεικνύεται ότι δεν είναι «μια γενική καταγγελία της Αντιυπολίτευσης». Το πολιτικό ερώτημα προς την Κυβέρνηση είναι συγκεκριμένο: Πώς εξασφαλίζεται ότι αυτές οι πρακτικές θα σταματήσουν, ότι οι αποφάσεις εφαρμόζονται και ότι οι καταναλωτές αποκτούν πραγματικές εναλλακτικές; Δε μπορείτε να χρεώνεται την ανεξάρτητη ελεγκτική δουλειά ως «κυβερνητικό επίτευγμα» και να αποφεύγετε, όταν έρχεται η ώρα, τη λογοδοσία για τη λειτουργία της αγοράς.

Είναι ευθύνη σας να εξασφαλίζεται ότι η οικονομική ισχύς δεν μετατρέπεται σε αసుδοσία. Ο πολίτης, χρειάζεται αποτελέσματα στον λογαριασμό του. Ο επαγγελματίας, χρειάζεται δίκαιους όρους συναλλαγών και πρόσβαση στη χρηματοδότηση. Όταν η πρόσβαση στο χρήμα καθορίζει ποιος θα επενδύσει και ποιος θα μείνει πίσω, η χρηματοδότηση γίνεται και μηχανισμός κατανομής οικονομικής δύναμης σε αυτούς που επιλέγετε. Η στήριξη της υγιούς επιχειρηματικότητας προϋποθέτει ισότιμες ευκαιρίες. Η

πολιτική σας κρίνεται απ' το αν ανοίγει αυτές τις ευκαιρίες ή εάν αφήνει τους ήδη ισχυρούς να διευρύνουν διαρκώς το προβάδισμα τους, είναι αυτό και το παρατηρούμε συνεχώς γιατί το βλέπουμε.

Θα περάσω στο επόμενο θέμα, στις δημόσιες συμβάσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην Έκθεση για το κράτος δικαίου το 2025, καταγράφει το 49% των διαγωνισμών που αποτυπωνόταν στον σχετικό ευρωπαϊκό δείκτη για την Ελλάδα του 2023, είχαν μία μόνον προσφορά έναντι 29% στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην ίδια Έκθεση το 48% των επιχειρήσεων στην Ελλάδα δηλώνει ότι θεωρεί πως η διαφθορά τις εμπόδισε να κερδίσουν δημόσιο διαγωνισμό ή σύμβαση στην προηγούμενη ζετία. Η δεύτερη διαπίστωση, αποτυπώνει την εκτίμηση των επιχειρήσεων. Η μοναδική προσφορά μπορεί να μην αποδεικνύει από μόνη της την παρανομία, αλλά και τα δύο μαζί, αποτελούν σοβαρά προειδοποιητικά σήματα για την λειτουργία του ανταγωνισμού. Σχεδόν οι μισές διαδικασίες του συγκεκριμένου δείκτη, με έναν μόνον προσφερόμενο. Σχεδόν οι μισές επιχειρήσεις, να θεωρούν ότι αποκλείστηκαν από την διαφθορά και εσείς εξακολουθείτε να παρουσιάζεται μια αυτάρεσκη εικόνα κανονικότητας στην αγορά. Όταν περιορίζεται ο ανταγωνισμός στις προμήθειες, αυξάνεται ο κίνδυνος το δημόσιο να αγοράζει ακριβότερα, να παίρνει μικρότερες εκπτώσεις και να αποκλείονται επιχειρήσεις που θα μπορούσαν να προσφέρουν καλύτερα και δεν αναφέρομαι και λόγω του χρόνου στις εξωπραγματικές αποζημιώσεις στους αναδόχους, οι οποίες μεταβάλλουν το επιχειρηματικό ρίσκο, σε εγγυημένες υπέρ-αποδόσεις, κύριε Υπουργέ. Αυτό δεν λέγεται επένδυση; Αυτό λέγεται εγγυημένο εισόδημα με τα πρόστιμα. Κάθε ευρώ που δεν αξιοποιείται σωστά σε μία δημόσια σύμβαση, στερεί δυνατότητες από την υγεία, την παιδεία, τις υποδομές και την κοινωνική προστασία. Αυτή είναι η υλική διάσταση της διαφάνειας και εδώ βρίσκεται η ουσία της κριτικής μας για την οικονομική ολιγαρχία. Η ολιγαρχική λειτουργία μιας οικονομίας εκδηλώνεται όταν η ισχύς συγκεντρώνεται, οι ευκαιρίες περιορίζονται και οι κανόνες δεν εξασφαλίζουν ουσιαστική ισοτιμία. Όταν ο μικρός αναλαμβάνει τον κίνδυνο της επιβίωσής του, ενώ ο ισχυρός διαθέτει πολύ περισσότερα μέσα για να προστατεύσει την θέση του. Όταν η πολιτική εξουσία αποδέχεται αυτή την ανισορροπία ως φυσικό φαινόμενο, τότε εκουσίως την ενισχύει.

Υπάρχει, κύριε Υπουργέ και ένα μεγάλο μέγεθος για την οικονομία, που απουσιάζει από τους πανηγυρισμούς της Κυβέρνησης και αυτό είναι, το κόστος τελικά της διαφθοράς πόσο είναι; Ο ΟΟΣΑ στην οικονομική επισκόπηση για την Ελλάδα το 2024, εξηγεί ότι η διαφθορά στρεβλώνει τον ανταγωνισμό, υπονομεύει την εμπιστοσύνη των επενδυτών και απομακρύνει δημόσιους πόρους από το δημόσιο συμφέρον. Αυτό σημαίνει χαμηλότερη απόδοση της οικονομίας. Σημαίνει, ότι μία ικανή επιχείρηση μπορεί να χάσει μια ευκαιρία από μια επιχείρηση με καλύτερες διασυνδέσεις. Σημαίνει ότι δημόσιο χρήμα, μπορεί να κατευθυνθεί σε ένα έργο χαμηλότερης χρησιμότητας. Σημαίνει ότι ο έντιμος επενδυτής, προσθέτει στην απόφασή του το κόστος της αβεβαιότητας. Σημαίνει, χαμένο χρόνο, χαμηλότερη ποιότητα, λιγότερη καινοτομία και ασθενέστερη παραγωγικότητα. Το τίμημα υπερβαίνει το ποσό μιας παράνομης συναλλαγής, περιλαμβάνει και όσα δεν παρήχθησαν ποτέ, επειδή οι πόροι κατευθύνθηκαν λανθασμένα. Υπάρχει και μια ακόμη βαριά συνέπεια, ο έντιμος πολίτης αρχίζει να πιστεύει ότι η συνέπεια δεν ανταμείβεται. Ο νέος επιστήμονας, αναρωτιέται αν αξίζει να προσπαθήσει και να μείνει εδώ. Ο μικρός επιχειρηματίας αναρωτιέται, αν έχει νόημα να συμμετέχει και αυτή η απογοήτευση στερεί από την χώρα δυνάμεις που έχει ανάγκη.

Απέναντι στην οικονομική συγκέντρωση, βρίσκεται μια κοινωνία με περιορισμένα αποθέματα αντοχής. Μια οικογένεια που εργάζεται, πληρώνει φόρους, περιορίζει τις ανάγκες της και πάλι δεν τα καταφέρνει. Η μεσαία τάξη πιέζεται μέχρι να χάσει την οικονομική της αυτονομία. Το κατάστημα λειτουργεί, αλλά ο ιδιοκτήτης συσσωρεύει απλά υποχρεώσεις και δεν το κλείνει, κύριε Υπουργέ, γιατί δεν έχει τι να βάλει την επόμενη μέρα στο τραπέζι της οικογένειας. Δεν μπορεί να το κλείσει και το Κράτος συνεχίζει να εισπράττει, πάνω στις αυξημένες τιμές.

Κλείνω, λέγοντας όσο οι πολλοί καλούνται να περιορίσουν τις ανάγκες τους και οι ισχυροί διατηρούν δυσανάλογη δυνατότητα να προστατεύουν τις αποδόσεις τους, η ανάπτυξή σας παραμένει κοινωνικά άνιση. Όσο δεν αντιμετωπίζετε αποτελεσματικά τις ανταγωνιστικές πρακτικές, αφήνετε χώρο στα καρτέλ να αφαιρούν από τον πολίτη ένα μέρος του εισοδήματος που με τόσο κόπο κερδίζει.

Θα πω ότι το παντεσπάνι τελείωσε, δεν πιάνει πλέον. Κοιτάξτε να μην μας χτυπήσουν την πόρτα, τα φαινόμενα που υπάρχουν ήδη στη Γαλλία.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστώ, τον κ. Τσιρώνη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με την ομιλία του κυρίου Τσιρώνη και με δεδομένα, πρώτον, ότι η κυρία Κεφαλά, δεν θα τοποθετηθεί και ο κ. Υπουργός δεν θέλει να τοποθετηθεί, ολοκληρώνεται η δεύτερη συνεδρίαση και πάμε για την τρίτη συνεδρίαση στην οποία θα μιλήσουν μέλη της Επιτροπής και όχι μόνο, έχει προγραμματιστεί για τις 18:00' ώρα.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι μπορούμε, εφόσον ειδοποιηθούν όσοι έχουν εκδηλώσει το ενδιαφέρον να είναι ομιλητές, θα μπορούσαμε να ξεκινήσουμε, κάνοντας ένα διάλλειμα 5 λεπτών. Δεν έχει νόημα να περιμένουμε μέχρι στις 18:00' ώρα και, μάλιστα, από τη στιγμή που είναι εδώ η κυρία Παπαϊωάννου, μπορεί να αποτελέσει τον πρώτο ομιλητή της τρίτης συνεδρίασης. Στο σύνολο οι ομιλητές είναι 6.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Λύεται η συνεδρίαση.

Στο σημείο αυτό έγινε η γ' ανάγνωση του καταλόγου των μελών της Επιτροπής.

Παρόντες ήταν οι Βουλευτές κ.κ.: Αβραμόπουλος Δημήτριος, Ακτύπης Διονύσιος, Αραμπατζή Φωτεινή, Αυγενάκης Ελευθέριος, Αυγερινούπουλου Διονυσία – Θεοδώρα, Βλάχος Γεώργιος, Γιώργος Ιωάννης, Ιατρίδη Τσαμπίκα (Μίκα), Καράογλου Θεόδωρος, Κόνσολας Εμμανουήλ (Μάνος), Κοτρωνιάς Γεώργιος, Κυρανάκης Κωνσταντίνος, Κωτσός Γεώργιος, Λιούτας Αθανάσιος, Μηταράκης Παναγιώτης (Νότης), Μπακογιάννη Θεοδώρα (Ντόρα), Μπαλαλιάκος Ξενοφών (Φώντας), Παπαδόπουλος Μιχαήλ (Μιχάλης), Πασχαλίδης Ιωάννης, Πέτσας Στυλιανός (Στέλιος), Σιμόπουλος Ευστράτιος (Στράτος), Σκρέκας Κωνσταντίνος, Σκυλακάκης Θεόδωρος, Σταϊκούρας Χρήστος, Σταμενίτης Διονύσιος, Συρεγγέλα Μαρία, Τραγάκης Ιωάννης, Τσιάρας Κωνσταντίνος, Χαρακόπουλος Μάξιμος, Αποστολάκη Ελένη-Μαρία (Μιλένα), Γερουλάνος Παύλος, Κατρίνης Μιχαήλ, Κουκουλόπουλος Παρασκευάς

(Πάρις), Μπιάγκης Δημήτριος, Σπυριδάκη Αικατερίνη (Κατερίνα), Σταρακά Χριστίνα, Μεταξάς Κωνσταντίνος Βασίλειος, Βιλιάρδος Βασίλειος, Φωτόπουλος Στυλιανός, Γιαννούλης Χρήστος, Καριπίδης Ιωάννης, Βορύλλας Ανδρέας, Τσιρώνης Σπυρίδων, Καζαμίας Αλέξανδρος, Κεφαλά Γεωργία (Τζώρτζια), Δραγασάκης Ιωάννης, Μάλαμα Κυριακή, Μανούσος Γεώργιος, Μπάρκας Κωνσταντίνος, Παπαϊωάννου Αρετή και Τσακαλώτος Ευκλείδης.

Τέλος και περί ώρα 16.45' μ.μ. λύθηκε η συνεδρίαση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΚΟΝΔΡΑ